

Domovljub

V Ljubljani, 27. maja 1936

Leto 49 • Štev. 22

„Nov duh jugoslovenske demokracije“

V nedeljo so v ljubljanski Kazini zborovali voditelji slovenske JNS, to se pravi slovenskega liberalizma, ki se zadnja leta zelo neuspešno skriva pod nesrečno firmo JNS. JNS lahko štejemo med »bivše« stranke. Kakor je bil nenačaran njen nastanek — nastala je na komando nekaterih nasilnikov — tako je bil tudi njen konec katastrofa, kakršnih ne pomni naša politična zgodovina. Doba, ko je gospodovala v deželi JNS, bo ostala v zgodovini zapisana kot doba nasilja, preganjanj, ječ, kazni, denuncijantstva in krivic nad največjimi svetnjami našega naroda. Nad politično grobijo JNS dandanes posebno žalujejo voditelji slovenskega liberalizma, ki se dobro zavedajo, da brez zaslombe v ljudstvu nič ne pomenijo in zato komaj čakajo, da bi se zopet vrnila doba, ko bodo lahko proti volji ljudstva prišli do oblasti in vihteli bič po njegovih hrbitih. Zato slovenski liberalci tako radi brskajo po politični groblji JNS in pišejo o njenem prerojevanju, prenovljenju in pozivljenju.

Ne bi se nam zdelo vredno pisati o tem sestanku slovenskih liberalnih pravakov v Ljubljani, ako bi ne zasledili v poročilih o tem sestanku nekaterih trditev, ki poenostavljajo kažejo, kakšnih načinov se slovenski liberalizem poslužuje v boju proti svojim nasprotnikom. Lansko leto smo enkrat v našem listu napisali, da je ena značilnih lastnosti slovenskega liberalca ta, da zna odgovornost za svoje grehe naprtiti svojemu političnemu nasprotniku. V misli, da ljudstvo hitro pozabi, kaj je bilo, si n. pr. slovenski liberalci upa že danes trdit, da je bila stranka JNS prvoroditeljica za obnovo demokracije. Le poslušajte, kaj je govoril na nedeljskem zborovanju g. senator Ivan Pucelj: »Predstavniki naprednih Slovencev so vstopili v vlado šele potem, ko je bila 2. septembra 1931 že proglašena nova ustava in ko je šlo za likvidacijo diktature in ponovno obnovo demokratičnega političnega življenja v državi. S tem ciljem in s tem namenom je bila osnovana JNS in, dokler je bila ona na vladu, je tudi z vsemi silami dela za normalizacijo političnega življenja v državi.« Tako stoji črno na belem natisnjeno v »Jutru«. Skoro ne bi verjeli, da je to res, ako ne bi na isti strani brali tudi izjavo g. senatorja dr. Kramera, ki pravi: »Mi pa smo prili zato, da v našem državnem in nacionalnem življenju uvedemo novega duha jugoslovenske demokracije, da nadomestimo to, kar so oni (t. j. klerikalci, seveda!) porušili itd.

Prav zares, tako je zapisano v »Jutru.« Clovek, ki bi ne poznal naših razmer, bi moral po vsem tem priti do spoznanja, da so bili

pred leti v državi, zlasti pa v Sloveniji, zlati časi, polni blagostanja in svobode. Pa so prihrameli ti črni klerikalci in njihovi pajdaši in so zavrhli bič nasilja nad ubogim ljudstvom... Da, take trditve se vedno bolj pogosto slišijo po deželi iz ust raznih liberalnih magnatov, ki danes ne morejo več paševati po mili volji. Zdaj smo jih slišali v lepo obliku zavite tudi na najmerodajnejšem mestu!

JNS in demokracija! Gospodje, kaj mislite, da so možgani slovenskega ljudstva res tako okorni, da se upate priti s tako trditvijo na dan?

Pognali ste vse ljudske župane in odbornike z njihovih mest in nastavili na njihova mesta svoje priganjače, ki so marsikje strahovito gospodarili z ljudskim denarjem.

Pri občinskih volitvah ste preganiali svoje politične nasprotnike kot protidržavne zločince, zapirali jih, nalagali globe, internirali. Razveljavljali ste opozicionalne liste. Z glasovi mrličev ste volili ljudstvu vsiljene kandidate! Sto-

tine glasov ste prigoljufali. Občine ste razkosali in združevali proti volji naroda.

Svoje politične nasprotnike ste ob vsaki priliki preganjali: gonili jih kot zločince pred sodiščem in v ječe, plačati so morali stotisočne denarni kazni, batinali ste in mučili ne le moške, ampak tudi ženske in otroke.

Iz državnih služb ste pometali celo vrsto vestnih uradnikov, ki so svojo službo vzorno vršili, a niso hoteli soglašati z vašimi nasilji.

Uničili ste slovensko katoliško prosvetno organizacijo. V gospodarskem pogledu ste zastopali načela centralizma, ki pomenijo popolno izmaganje našega naroda. Ko ste odšli z vlade, ste zapustili za seboj žalostno pogorišče.

To je vaša »demokracija«. Tako ste vi paševali, ljudstvo pa je trpelo! In danes hinavsko zavijate oči, ako sedanja vlada, kateri vi z vsemi silami mečete polena pod noge, ne more v kratkem času popraviti zla, ki ste ga vi v dolgih letih povzročili. Niso iskrene Vaše besede! Van ne gre za dobrabit naroda, ampak iščete le prilike, da bi zavrhli bič po hrbitih našega naroda in da bi z nasiljem začeli »uvajati novega duha jugoslovenske demokracije«. Zato vsaj o demokraciji ne govorite, ker ta beseda ni dobra v vaših ustih!

Nekaj iz dobe Pucljeve in Kramarjeve demokracije

Liberalec ima trdo kožo kot sion. Treba mu je s krepkimi dokazi od časa do časa posvetiti v spomin, da vidi kakšen je. Ko smo čitali, kako sta v nedeljo gg. Pucelj in Kramer pela slavospeve JNS in njeni demokraciji, smo pobrskali med starimi papirji in poiskali, kako je n. pr. zvest služa stranke JNS in njenih mogotcev, okrajni glavar Vovšek v Kamniku »vodil občinske volitve v svojem okraju. Glavar glavar je bil pozneje zaradi svojih protizakonskih dejanj odstranjen iz Kamnika in iz banovine in slovenski liberalci so njegovo kazensko prestavitev razkricali kot klerikalno nasilje nad nacionalnim človekom.

Poglejmo, kako je ta gospod »delal« v kamniškem okraju občinske volitve.

Ferdinand Novak, posestnik, župan in bivši oblastni poslanec je za obč. volitve postavljal svojo listo, ki bi brezvonom dobil veliko večino. Na ukaz g. Vovška je bil aretiran, odveden v Ljubljano, nato pa v Maribor, kjer je v policijskem zaporu ostal toliko časa, da je zbolel in bil prepeljan v bolnišnico. Vse to se je zgodilo brez kakršnihkoli razlogov. G. Vovšek se je izrazil, da Novak ne sme biti župan, ker drži s Korošcem. Grozil je z internacijo vsem, ki bodo podpisali Novakovo listo.

Posestnik in sedanji ljudski župan Repanšek na Homcu je bil zaradi sestavljanja svoje kandidatne liste klican na odgovor. G. Vovšek sam je zagrozil z aretacijo, ako bo nabiral podpise za svojo listo. Ko ga je nekoč obiskal bivši nar. poslanez Strčin, je bil Repanšek zaradi neprijavljenega »shoda« kaznovan z 2000 dinarji globe.

Isti Vovšek je dal poklicati nekaj volilcev iz Ihanu in jim zagrozil: Takoj bomo ukinili vašo občino, ako ne boste vsi glasovali za listo JNS.

Lah Miha iz Vrhopolja je bil 11. sept. pozvan k gosp. Vovšku, ki mu je zagrozil, da mu bo dal zapreti gostilno, če se bo vtikal v obč. volitve, češ, da deluje proti obstoječemu redu v državi.

G. Vovšek je poklical k sebi L. Hribovška iz Motnika in mu rekel, da mora prevzeti tretje mesto na listi JNS, drugače bo prestavil njegovo ženo-učiteljico.

G. Vovšek je imel v Moravčah politični shod JNS, ker mu je g. Bergant popolnoma mirno ugovarjal v nekaterih stvareh, je bil kaznovan s 500 dinarij.

Zupniku Kepiju iz Ihanu je rekel g. Vovšek: Pri vas sestavljate opozicionalno listo.

RAZGLED PO SVETU

Abesinsko-italijanska vojna

V glavnem mestu v Addis Abebi in tam naokrog so po zasedbi začeli Italijani z običajnim »čiščenjem«. Roparje vseh vrst, ki so mesto pred dohodom italijanskih čet poškodovali in ljudem kradili in jih pobijali, so pokovali in na mestu ustreli. Nato so Italijani razglasili, da morajo Abesinci pod smrtno kaznijo izročiti do tega in tega dne vse orožje. Tako so Italijani do 17. maja nabrali v Addis Abebi, kakor sami poročajo, 7350 pušk, 80 samokresov, 1556 strojnih pušk, 515 topov, med njimi samo 11 modernih in večjo količino streljiva. Zelo zanimivo je italijansko poročilo iz Addis Abebe z dne 22. maja, ki pravi med drugim, da so skoro vsi rasi pobegnili ali pa se predali italijanskim oblastem. Za nekatere se ve, da še begajo po neprehodnih krajinah. Ras Imru, tako trdi italijansko poročilo — se še vojskuje. Premestitev italijanskega 3. armadnega zbora iz krajev okrog Sokote ob Tanskem jezeru da ni v nobeni zvezi s kakšnimi vojaškimi operacijami. Italijansko poročilo torej priznava, da abesinska armada še ni popolnoma poražena in da je 3. armadni zbor zapustil kraje ob Tanskem jezeru, kjer imajo svoje interese — Angleži.

Zadnje dni pišejo mnogi časopisi tudi o tem, kdo je pravzaprav kriv naglega poloma Abesinije. Neki nemški vojaški strokovnjak trdi, da so zakrivili svoj poraz v prvi vrsti Abesinci sami. Med rasji je bilo preveč izdajalcev in med voditelji armade dokaj mož, ki so jim dišale italijanske lire. Nemalo so pripomogli k porazu tudi notranji upori pod vodstvom s cesarjem nezadovoljnih rasov.

General Vehib paša, ki je vodil vojne operacije skupno s rasom Nasibom na južni fronti v Ogadenu, pa je izjavil, da je bil vsak odpor nemogoč in da je abesinska vojska propadla v prvi vrsti zato, ker so se Italijani posluževali strupenih plinov, ki jih mednarodni dogovori

prepovedujejo. In končno je propad Abesinije povzročila tudi korupcija vodilnih abesinskih uradnikov, ki niso posiljali abesinskim vojakom niti hrane, niti orožja, temveč so jih celo tajno pozivali, naj zapuste bojišče. Bolj kot strupeni plini, so baje učinkovali italijanski srebrni tolarji. Tako Hajlu Selasiju, ki ga je na vseh koncih in krajinah obdajala skoraj sama nezvestoba in samo izdajstvo, ni kazalo drugega, kot da zapusti svoje, 3000 let svobodno cesarstvo.

Opisajoč se na svoje uspehe na afriškem bojišču, se Italija nad vse trudi za ukinitev sankcij in za priznanje aneksije (zasedbe) Abesinije. Anglija je za enkrat v tem pogledu še vedno vsaj na videz nepopustljiva in tudi nova francoska vlada, ki jo bo po vsej priliki sestavil socialni demokrat Blum menda ne bo preveč navdušena za Mussolinijeve afriške načrte. Nekaj je tudi to: Druga internacionalna (socijalna demokratija) v Amsterdamu so sprejeli te dni zah-tevo, da se morajo sankcije (gospodarski ukrepi proti Italiji) tako dolgo izvajati, dokler ne bo vstopovljena veljava Zveze narodov in dokler ne bo obnovljena neodvisna Abesinija. »Journal de Moscou«, glasilo ruske sovjetske vlade, pa napoveduje, da bo Svet zvezne narodov v Zenevi sklenil na svojem junijskem zasedanju zatvoritev Sueškega prekopa za italijanske ladje, kar naj bi bila prva poostreitev sankcij. Da bi bil Svet zvezne narodov tako korajzen, pa res ne verjamemo, ker smo še vedno mnenja, da se tako Francija kakor Anglija radi Abesinije, čeprav je velik del pravice na njeni strani, v vojno ne bosta spustili.

Abesinski cesar Hajlu Selasije je odpotoval iz Jeruzalema in se je 23. maja odpeljal na angleški križarki »Capetown« proti Gibraltaru. Odtam si bo njegu izbral poljubno pot za v London. V angleški prestolici ga bodo sprejeli s cesarskimi častmi, zaradi katerih se najbrže

Če bo ta lista zmagala, bom razpustil vaše prosvetno društvo.

Lipoviku Jernjeju, pos. iz Jastroblja je isti gospod dejal: Če boste sestavili svojo listo, vas bom dal zapreti! Restavraterju Osetu iz Domžal pa je dejal, da mu bo odredil policijsko uro zelo zgodaj, ako bo podpisal Vrečarjevo listo.

Obč. tajnika Turnška v Kamniku so odpustili iz službe, ker je nekoč izjavil, da ni prav, da v cestno službo sprejemajo le ljudi z legitimacijo JNS. — G. Vovšek ga je pozval k sebi in mu dejal, da bo ostal še v službi, če pusti opozicionalno listo. Dne 2. sept. je bil g. Turnšek izgnan iz občine.

Posestniku Jak. Majdiču je dejal g. Vovšek: »Vprašanje vašega orožnega lista bom uredil, ako bom videl vaše ime na listi JNS. Če boste delali za opozicijo, vas bom dal zapreti.«

Gostilničarju Pavlu Košaku je g. Vovšek odredil policijsko uro na 7 zvečer, ker je bil prisostav opozicionalne liste. Značilno je, da režimski gostilničarji niso bili dolžni držati se policijske ure in so lahko točili celo na dan volitev.

Bivši profesor v Celju Mavričij Bergant je bil brez razloga aretiran. Bil je predstavnik

izvenstrankarske liste. Isti dan je g. Vovšek zaprl gostilno njegovemu očetu. Profesorjev brat je bil kaznovan z 10 dni zapora, ker jeupal na shodu JNS nekega govornika čisto mirno prositi za nekatera pojasmnila. G. Vovšek ga je nagovoril: »A, vi ste tista svinja, ki dela nered?« Iztrgal mu je z oblike znak prosvetnega društva in znak Kat. akcije.

G. Vovšek je dal poklicati k sebi g. odvetnika Potokarja, ki je tožil g. Vovšek zaradi klevete. G. Vovšek je odvetniku naložil 20 dni zapora in 5000 dinarjev globe, češ, da je imel v svoji pisarni shod, kar seveda ni bilo res.

Ko se je pri g. Vovšku oglasila neka deputacija iz Račice zaradi preureditive občinskega meja, je dal g. Vovšek odstraniti g. Dečmanca, ker se ni udeležil volitev 1. 1931, gosp. Knezu pa je rekel: Vi morate glasovati za JNS. Zakon gori, zakon dol, mi moramo zmagati!

Zalibog ne moremo postreči čitateljem z najbolj kričetimi primeri nasilja, ki so se nad našim narodom godili v času JNS demokracije, ker stoje na stališču, da ne kaže objavljati slučajev krvic, če bi imel zaradi tega trpeti ugled države in njenih oblasti. Zato zaenkrat dovolji.

tudi Italija ne bo preveč razburjala, zakaj ona že danes ve, da bo Abesinija vzliči hrnu in šumu* njeni, in da visoki državniki s primerenim počasenjem vedno sprejemajo tudi kralje in cesarje v — pokolu.

ITALIJA

s Razne vesti. Na Sveti gori pri Gorici so pokopali pisatelja dr. Alojzija Resa. — Robinška imena po vsem Primorju zopet s podvojeno silo potujočejo. — Trst ima po zadnjem ljudskem štetju 252.238 prebivalcev. — Za bolezni sta umrli v Abesiniji topničar Franc Likar iz Dolnje Otlice in infanterist Ludvik Kogej iz Spodnje Idrije. — Ranjeni z abesinskega bojišča se nahajajo na zdravljenju na otoku Rodosu v Egejskem morju. Okrog 15.000 jih je in je seveda med njimi tudi precej Slovencev. — Granata je ubila na licu mesta zbiratelja ostankov iz vojne Jakoba Krizaja iz Podgorje. — Umrl je pri Sv. Luciji ob Soči znani gostilničar Vuga. — O občinskih samoupravah, ki so bile pred vojno z Abesinijo napovedane, ni več ne duha ne sluha.

AUSTRIJA

s Te in one is Koreana. V Pečnici so pokopali Cvinekarjevo Jero. — V Skočidolu so djali v grob železničarja Matijo Zitterera. — V Vogrjah je odšla v večnost Terezija Vakovnik pd. Zgončeva teta. — Cesta ča Pako je dogotovljena in jo bo na binkošti ponedeljek zvezni predsednik Miklás slovensko otvoril. Dela so trajala pet let, zvezra Celovec—Gradec je s tem skrajšana za 81 km. — Jugoslovanski finančni minister je dovolil neposredno izplačevanje pokojnem jugoslovenskim penzionistom, bivajočim v Avstriji. — Neko grabštajnsko posestnico je na poti v Medgorje napadel srnjak, jo vrgel na tla in ustrohal dolet, da ji je priskočil na pomoč posestnik Olip. Mož je srnjaka ukrotil, nakar so ga bili deležni medgarski reweži. — V Lekški dolini je umrl »črnec« Hueber. Rajni je bil dolga leta kršč. soc. poslanec v koroškem dežboru in velik prijatelj pokojnega poslance Grafenauerja. Vzorneva katoliškega poznačala in člana vsa Zila.

ŠPANIJA

s Nemiri se nadaljujejo. Na dnevnom redu so splošne stavke in delne stavke v pokrajini in napadi na cerkve, ki jih komunisti očividno izvršujejo po dobro premišljenem načrtu. V San Sebastiano štrajkajo stavbni delavci, katerim so se pridružili delavci pristanišča Pasajes. V Malagi je splošen štrajk, ki so ga proglašile socijalistične strokovne organizacije. Že nekaj dni ne izhajajo listi. Ves promet je ustavljen. Zaprete so tudi kavarne in trgovine z živil. V Sevili stavkajo železničarji. Promet z Ma-

BANKA BARUCH

II. Rue Arber, Pariz (9^e)

Odpromocija denarje v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vsi vse bankne posle najkulantnejše.

Poštni urad v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na našo čekovno računo. TELEGRAM: No 8054-24 Bruxelles, FRANCIA; No 1117-24 Pariz, HOLANDIJA; No 1425-24 Beli, Ljubljana, LVRONSKERBURG; No 5597 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakanice

dridom je prekinjen. V Kartageni je v stavki vse pristaniško delavstvo. V Madridu je vpostavljen mir, potem, ko so marksisti v ponedeljek začeli sedem cerkva in več samostanskih šol. Madridsko časopisje pa radi strogi cenzurnih odredb ne navaja nikakih podrobnosti in se vzdržuje vseh pojasnil. Zanimivo je, da so se ti požigli izvršili na povelje komunističnega vodstva, točno dan po francoskih volitvah. — Na kongresu združenj nacionalne zveze delavskih združenj, ki se je odigral v Saragosi, je bil na koncu sprejet sklep, da bo njihova organizacija v zvezi s strokovnimi organizacijami in z anarchisti ustanovila krajevne sovjete po vsej državi. Nacionalna delavska zveza je danes najmočnejša politična sila v Španiji in šteje njeno članstvo nad 3 milijone pristašev. Radi tega je zelo možno in tudi verjetno, da se bo sklep za ustanavljanje krajevnih sovjetov tudi v resnici izpeljal vsaj po večjih predelih Španije.

PALESTINA

S Nemiri med Arabci in ūdi v Palestini trajajo naprej. Arabci so odklonili angleški predlog, da se odpošlje v London posebno arabsko odposlanstvo. Prav tako tudi predlog, da se imenuje posebna angleška komisija, ki naj bi proučila arabske zahteve. Angleške oblasti so zaplenile 163 hiš, katerih lastniki niso hoteli več plačati davkov.

SVEDSKA

S Zatiskili so mošnjiček. Švedska vlada je sprejela sklep, s katerim podaljšuje prepoved kreditov za Italijo do 1. marca 1937. Ta vladni sklep je naletel na precej ostro kritiko svetovnega tiska. »Afton Bladet« posebno ostro kritizira sklep vlade, ker vidi v njem ustavitev vseh finančnih kreditov Italiji. Ker švedska vlada v začetku spora ni zavzela tako ostrih ukrepov, vprašuje list, kaj naj pomeni njen sedanji sklep, ko skoraj vsakdo že smatra, da je italijansko-abesinska vojna končana. List nadaljuje: Ali morda naša vlada sluti, da bo Italija kmalu zapustila Abesinijo? — Podvig Švedske je prišel nekoliko prepozno, da bi mogel pomeniti večji pritisk na Italijo.

DROBNE NOVICE

Snejni vihar je podrl mnogo hiš v ruskem Poutralju.

Poskusna mobilizacija celotne italijanske armade bo 30. maja.

50.000 železničarjev je stavalo te dni v Mehiki. Zdaj zopet vrše službo.

Zrakoplovne pristanišča za 400 aeroplakov zgrade v italijanskem Milunu.

6 miliard dolarjev v slatu so prepeljali te dni iz Kalifornije v ameriški Njujork.

14.000 tobačnih delavev je štrajkalo tri dni v bolgarski Sofiji.

Za obvezen peuk ruskega jezika v Šolah se izjavljajo Angleži. So bolj pamejni od nas.

Tajno sodišče sodi v madžarski Budimpešti učence, obožcene zaradi komunizma.

Strupene kelače so jedli učenci v japonskem Hamamucu; 38 učencev je že podleglo zastrupitvi.

Samo aktivni generali in admirali so na Japonskem lahko ministri vojske in mornarice.

Spomina pod naslovom »Oni so mi odnesli mojo zemljico je začel pisati v nekem angleškem listu abesinski cesar Selasie.

To je perilu všeč!

Seveda, če odpri milo tako prizanesljivo in temeljito nesnago iz perila, potem ni čuda, da ostane dolgo kakor novo in da je vedno lepo belo.

Schicht^{ovo}
terpentinovo milo

pere
perilo
bleščeče
belo

... in za namakanje Ženska hvala

Razstava kat. časopisja v Vatikanu

Te dni so odprli mednarodno razstavo katoliškega tiska v Vatikanu. V 70 večjih in manjših dvoranah je razstavljeni katoliški časopisi vsega sveta. Manjkata samo Nemčija in Rusija, ki se zaradi žalostnih političnih razmer razstave nista mogli udeležiti.

Jugoslavija je razstavila kat. časopise v posebni sobi, ki je 10 m dolga in 6 m široka. Naš oddelek je sicer preprost, vendar napravi na obiskovalca zelo ugoden vtis. Slovensko katoliško časopisje je razdeljeno po škofijah in ga ne bomo naštevali, saj so imena znana. Slovensko časopisje pa najdeš tudi v drugih dvoranah, n. pr. v ameriškem oddelku.

Slovesno otvoritev se je udeležilo tudi zastopstvo Slovencev in Hrvatov z nadškofom dr. Saričem na čelu.

Jugoslovansko skupino je sprejel sv. Oče v posebni avdijenciji. Podal je vsakemu roko in spregovoril ob sklepu sledete pomembne besede:

»Naše srce je polno veselja, ker ste tudi vi prišli kot člani velike družine v dom skupnega Očeta, kateremu so vsi otroci vedno dobrodošli, posebno so mu pa dragi sinovi iz Hrvatske in Slovenije. Poudarjam, da so nam posebno dragi in milii! Hrvate in Slovence poznamo vsled njihove velike vdanosti do Nas,

kar so dokazali tudi s tem, da so prišli z željo videti svojega Očeta tudi pri tej priliki, ko je odprta Naša in vaša svetovna razstava katoliškega časopisja. Zelo smo veseli, da na tej razstavi med narodi kat. Cerkve sodelujejo tudi Hrvati in Slovenci in da se ta oddelek na razstavi, ki smo jo otvorili, eddikejo po prijetni zunanosti in kaže na intenzivno delo in na velike uspehe na polju katoliškega tiska in da zavzema med ostalimi narodi sveta dobrojno, častno in odlično mesto. V znak veselja nad vsem tem in zlasti nad tem, da vas vidimo tu,odelujemo iz sreca svoj blagoslov ne le vam, ampak vsej vaši domovini, vašim družinam, staršem in otrokom in vsem onim, ki so vam posebno dragi in za katere želite naš blagoslov.«

Z razstavo katoliškega tiska smo pridobili Slovence tudi v mednarodnem svetu. Maršikdo, ki nas doslej morda ni poznal, bo zvezdel v Vatikanu, da slovenski narod obstoji, da ni izginil s sveta in da je močnejši kot kdaj prej.

Ta pa zna prirodoštevje. Učitelj: »Kakor znašno vročina ali topota veča in razširja predmete, medtem ko jih mraz krbi. Jožek, povej mi v tej zadevi zgled ali primer.« Jožek: »Poletje in zima. Poleti je dan dolg, v zimskem času pa kratek.«

KAJ JE NOVEGA

DOMAČE NOVICE

d Prav lepo je uspelo romarsko slavlje na praznik Marije Pomočnice preteklo nedeljo na praznik Marije Pomočnice preteklo nedeljo na Rakovniku pri Ljubljani. Tisoči vernikov so navdušeno proslavljali nebeško Kraljico.

d Temeljni kamen za zavod oo. franciškancov v Ljubljani je blagoslovil preteklo nedeljo provincial dr. p. Gvido Rant. Dr. Rant je imel pri tem lep nagovor na delavce. Na koncu je bil vsak delavec pogoščen z klobaso, štruco kruha in buteljko vina. Ce ne bo izrednih zaprek, bo konvikt dograjen v letošnjem avgustu.

d Iz Amerike so pripeljali na otok Hvar zemske ostanke dr. Ante Biskinija, ki je vse svoje življenje posvetil ameriškim izseljencem ter žrtvoval za njе tudi vse svoje premoženje.

d Nad 2000 trgovcev se je udeležilo II. kongresa jugoslovanskega trgovstva v Belgradu.

d Povest o Francetu iz Tacna. France iz Tacna je postal znani pod Šmarno goro kot premeten ribiški tat. Imel je zato že večkrat opravka s kazenskimi paragrafi. Zadnjič je bil obsojen na 3 meseca strogega zapora. Lovi najraje v banovinskem ribolovu v Savi okoli Cesnjeve elektrarne sulce in lipane. Ne zamejuje pa tudi drugih rib, kakor klinov in belic. Navadno vrane s seboj kakega dečka, ki paži okrog, da ga opozori, če mu preti nevarnost. Zadnjič je lovil sulce nad elektrarno. Potihoma so se mu bližali orožniki. Zapazil jih je. Ribisko palico je vrgel v Savo, sam pa pobegnil. Vjeli so ga. Pa znova jim je pobegnil. eSdaj se skriva po gozdovih Šmaranogorskih. Domov se prikraje ponoci, da se preskrbi z živežem. Takih Francetov je tam ob Savci in drugih vodah še mnogo.

d Bridke posledice tihotapstva. Vsa loška dolina stoji pod globokim vtišom dogodka, ki se je odigral na meji v temnih gozdovih. Večja skupina je gnala konje čez mejo. Srečno je prešla mejo po skrivenih potih. Tam so konje prodali in prejeli denar. Ponoči so se praćali domov. Bili so še za dober streljaj oddaljeni od naše meje, ko jih je ustavila močna italijanska obmejna patrulja. Na njen poziv, da obstoje, so vsi začeli bežati in so se razkropili na vse strani. Straž je rabila orožje. Kakih 800 m do meje je bil zadel v trebuh posestnikov sin, 19 letni France Perusek iz Podcerkev. Imel je še toliko moči, da se je preplasil čez mejo in tam obležal. Nezavestnega so ga njejovi ljudje prenesli v Podcerkev na dom. Loški zdravnik dr. Mejac mu je nudil prvo zdravniško pomoč, nato pa odredil, da so ga takoj odpeljali na postajo Rakek, od tam pa z vlačkom v Ljubljano. Z glavnega kolodvora ga je rešilni avto prepeljal še vedno nezavestnega v splošno bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam. Italijanska obmejna straž pa je na italijanski strani ustrelila vodjo te tihotapske skupine. Dobil je strel v glavo in je na mestu obležal mrtv. Pravijo, da so Italijani ujeli tudi 3 tihotapce, ki so jih nato odvedli na svojo postajo, od tam pa jih bodo pač odpeljali v Trst, kjer jih čaka kazen.

d General, na katerega se domovina lahko zanesе. Te dni je obiskal našo državo in Belgrad visoki gost, francoski maršal Franchet d'Eperev. O negovem bivanju so obširno pi-

sali časopisi najrazličnejše podrobnosti. Skoro noben časopis pa ni poročal slednjega: Kakor hitro je sivi, zelo zasluzni general prišel v Belgrad, je tako vprašal, kje bi mogel biti v nedeljo pri sv. maši, da tako zadosti svoji krščanski dolžnosti. In res, bil je pri službi božji v cerkvi Bl. Device Marije.

d Fantje, ne takol! V Retju pri Loškem potoku je neki fant sunil z nožem v trebuh domačina, samskega dñinarja, 26 letnega Frančeta Moharja. Poškodba je nevarna. — V Radonji vasi, okraj Litije, je neznanec napadel samskega dñinarja, 24 letnega Janeza Šereka, doma z Velikega vrha pri Litiji. Šerek, ki je močno ranjen po glavi in tudi drugod, se združi v bolnišnici. — Na cesti pri Grosuplju je neznan napadalec z nožem sunil v desno roko 20 letnega posestnikovega sina Lojzeta Jančarja iz Luč. — V neki gostilni v Srednji vasi pri Begunjah na Gorenjskem je nastal fantovski pretep. Med splošnim tepežem je bil 33 letninen rđgovd dumidh dumidh dumidh u mlumhl ni mehanik Tone Murnik iz Srednje vasi hudo ranjen.

Pri sv. Joštu nad Kranjem

bo na binkoštini ponедeljek

thod mož in fantov za dekanijo Kranj.

Binkoštino nedeljo zvečer ob pol 8 pete litarnije. Binkoštini ponedeljek: prva sv. maša s pridigo ob 6, ob 10 druga sv. maša — ob lepem vremenu — na prostem. Govor ob 10 bo imel P. Valerjan Učak, prior križevniškega reda v Ljubljani. Spovedovanje v nedeljo zvečer in v ponedeljek dopoldne.

a Pa pravijo, da na svetu ni več denarja. Od delniške tiskarne so kupili Katinka Ribnikarjeva, soproga načelnika v pok., in dediči po pok. dr. Gregorju Žerjavu hišo v Dalmatinovi ulici za 1.268.000 Din. Ga. Katinka Ribnikarjeva je kupila od Marije Podkrajškove tudi viho na Prulah za 375.000 Din.

d Nad 100 novih hiš grade v hrvatski prestolnici. Od teh bo šestnadstropna 1, štirinadstropnih 6, tri nadstropnih 13, dvonadstropnih 14 in enonadstropnih 41.

d Novo bansko palajo grade v Novem Sadu. Veljala bo 34 milijonov.

d Radi ukinitev nekaterih poštnih ambulanc (železniških poštnih vozov) zastaja poštni promet in dogaja se, da prejemajo ljudje časopise, katerih vrednost je vendar v tem, da pridejo čim prej ljudem v roke, po dva ali tudi do tri dni pozneje. Tako se dela težka škoda podjetju, zasebnikom in končno tudi državi. Naj se torej ukinjeni železniški poštni vozovi zopet uvedejo.

d Ako hečete biti postreženi z dobrim blagom in po najnižji ceni, potem kupite le v manufakturji trgovini Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10.

d Zopet v redu obratuje železnica na progji Sarajevo-Brod. Most na reki Brusnici je popravljen. Tam se je pred dnevi zgodila nesreča, ko je lokomotiva zdrknila s tira in pada v reko.

d Še vedno stražijo starji jurčki. Ker je še veliko ljudi, ki so pozabili zamenjati stare jur-

je pri Narodni banki, jih je začela sprejemati davkarja kot plačilo za zaoštale davke. Uspeh je bil n. pr. v Mariboru presenetljiv. Prvi dan so prinesli ljudje 55 jurčev, drugi dan pa že 114 tisočakov. Tudi nekateri trgovci so imeli spremen domislek ter opozarjajo v izložbah, da sprejemajo pri nakupu blaga stare tisočake. Računajo, da je v Mariboru še za kak milijon Din takih tisočakov.

d Deset vagonov koruze je poslala v brezplačno razdelitev siromašnim v livanskem okraju v Bosni »Gospodarska sloga«.

d Cesta Zagorje-Slačnik — Trbovlje, dolgoletna želja Zagorčanov, se začne graditi dne 1. junija tega leta. Sprejetih bo v delo 100 delavcev, in sicer 50 iz Trbovila ter 50 iz Zagorja.

d Ljudstvo treba zadovoljiti. Na Plusku blizu železniške postaje Radohova vas na Dolniskem namerava cestna uprava državno cesto preložiti, ker je precejšen ovinek ravno tam, kjer se odcepiti banovinska cesta na Litiji. Nova proga bo presekala najlepše nivo in travnik. Treba bo narediti nov most, odkupiti 2 kozolca. Stara cesta pa mora ostati radi zvezne na Litiji. Čemu vendar toliko potrate sami radi avtomobilistov, da bodo lažje dirjali. Ob prehodu državne ceste čez železniški tir pri postaji Radohova vas pa se sedaj ni nikakršne zapore. Že več nesreč je bilo tamkaj. Za cesto po Temenitski dolini, ki bi koristila 11 vasen in je do polovice že dodelana, se tudi nihče ne zmeni.

d Po dvajsetih letih se je vrnil iz Rusije neki Dimšo Vuković iz Crnega vrha pri Sarajevu. Pravi, da je v Rusiji še mnogo naših ljudi, ki bi se radi vrnili v domovino, a nimajo denarja.

d Novo avtomatično telefonsko centrala na Bledu je 23. maja blagoslovil tamošnji župnik g. Franc Zabret, promet pa je izrotil novo važno napravo s primernim nagovorom sam poštni minister dr. Janko Kaludjerčić. Postaj je veže Bledu, Boh. Bistrico, Lesce, Radovljico in Jesenice.

d Poroke italijanskih državljanov. Krajska uprava dravske banovine v Ljubljani je sporocila škof ordinariatu pojasnilo italijanskega konzulata v Ljubljani, ki se glasi: 1. Italijanski državljan, ki se hočejo poročiti v tujini, so po zakonu dolžni napraviti tozadne prošnje na njihovo domovno občino in jo morajo vložiti pri tem generalnem konzulatu; 2. dovoljenje za poroko, dobijeno od domovne občine, se izdaja prizadetim osebam potom tega konzulata; 3. to dovoljenje se more izdati samo, če je zaročenec, ki je italijanski državljan, zadostil svoji vojaški obvezni.

d Poljedelske in najraznovrstnejše druge stroje, ki jih poljedelci potrebujejo pri svojem delu na polju, v senožetih, v gozdu, različno orodje, kot pluge, brane, ročne priprave za kopanje, sekanje itd., vozove, mlatilnice, okovje in še marsikaj drugega, kar je industrija v poslednjem času izdelala za pomoč kmetovalcu pri obdelavi njegovih posestev, vse to boste našli v bogati izbirni na Ljubljanskem velesejmu, ki bo letos spomladis otvoren od 30. maja do 8. junija. Interesentom bodo razstavljali na željo pokazali nazorno, kako se morejo ti stroji in orodje uporabljati, da se z njimi izvrši čim več dela, v kar najkrajšem času in z najmanjšim trudom.

VINA

Ze težko delo je močno vino!
Dobite ga načinje v
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

IZ DOMAČE POLITIKE

d O majnski deklaraciji ter njenem poslušala z največjo pozornostjo.

d Nesoglasja med srbskimi opozicionalnimi strankami so se zadnje čase še povečala, tako da so zadnje čase posamezne bivše politične stranke pričele same prijeti politične shode, na katerih so zastopniki strank govorili samo o koristih in programu svojih bivših političnih strank. Pričeli so se razvajati posebno bivši zemljoradniki iz skupine Joce Jovanovića ter voditi samostojno delo. Radi tega se je med pristaši bivše demokratske stranke znova pojavila misel, da bi se ta stranka prijavila oblastem tudi po sedaj veljavnih zakonih.

d Le počasi! »Kmetski list«, ki se je (četudi ne naravnost) ogreval — kakor je poročal »Domoljub« v št. 21 — za divjanje komunistov na Španskem in je zapisal tudi tole: »Španski delovni narod je sklenil, da bo sedaj, ko je prevzel svojo in svoje države usodo v svoje roke, z železno doslednostjo izvedel Kristusov nauk. »Kdor ne dela, naj tudi ne je!«. Družbi okrog »Kmetskega lista« in njegovim urednikom povemo na ušesa, da so ga močno polomili in da naj se bolje nauče Kristusovih naukov, da jih bodo mogli nepokvarjene in v pristnosti uporabljati, potem bo pa seveda polemika dobila vse drugačno lice. Jezusov izrek, k iga je pa »Kmetski list« pokazal v počaščeni obliki, je polem socialnosti in urejuje tudi brezposelnost, kar zavrača lepočnost in malomarnost delomranežev, a se glasi nekoliko drugače, kakor bi bilo nekaterim všeč. Naj vsei, ki se za Jezusov nauk zanimljivo, pogledajo v Sv. pismo N. Z., 2 Tes 3, 10! Tam bodo brali točno in jasno: »Kdor no e delati, naj tudi ne je!« Po nauku »Kmetskega lista« ne bi imeli pravice do jedi in torej tudi ne do življenja ne ot. oči ne bolniki ne stari betežniki ne oni, ki hodijo za delom, pa ga ne morejo dobiti. Med te pa naj občudovalci španskih komunističnih požigalcev in pobijalcev ne štejejo duševnih delavcev, ki hodijo na delo svojega poklica že v zgodnjih jutranjih urah in se udejstvujejo v številnih panogah svojega duhovnega zvanja dostikrat do poznih večernih ur, pri tem pa komaj izhajajo in nič ne godrnjajo, saj velja njih služba slavi božji in blaginji bližnjega!

NESREČE

d Gospodarsko poslopje je uničil požar posestniku Ivanu Belšaku pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah.

d Požar je uničil hlev z gospodarskim poslopjem posestniku Prusu Francu v Košičah pri Kamniku.

d Ogujeni zublji so uničili v naselju Novaki pri Rakitni hišo posestnika Žota Jožeta in dom njegovega soseda Ulage Janeza.

d Strela je udarila v hišo posestnice Ivane Kralj v Rošpohu pri Mariboru. Strela je povzročila pravo razdejanje, posestnico in njenega sina pa močno poškodovala. Ko se je zabilskalo, je bila Ivana Kralj s svojim sinom Antonom v sobi. Strela je udarila v streho ter razbila v pometaču skoraj vso opoko na tla. Skozi streho je šinila v strop ter izvrnila na njem ogromno luknjo. V trenutku treska je šla Ivana Kralj iz ene sobe v drugo. V hipu se je v sobi silno posvetilo in že sta ležala posest-

nica in njen sin nezavestna na tleh. Ljudje, ki so videli iz soseščine udar strele, so naglo prihiteli na pomoč v strahu, da je v hiti vse pobito ter da bodo vsak hip planili plameni iz strehe. Vendar strela ni ničesar vžgala, pač pa je povzročila v sobi pravčato razdejanje, ker je živila sem in tja ter razbil pohištvo. Med temi razvalinami sta ležala mati in sin kakor mrtva ter so nekateri naglo odhiteli v Kamnicco po duhovnika. Drugim pa se je med tem posrečilo, da so z umetnim dihanjem spravili v oba onesvečenca znake življenja. Posledice so bile pri materi in sinu zelo občutne. Mati leti še danes na lev strani čisto ohromela in komaj da spravi par besed iz ust; tudi pri sinu se poznajo posledice, ker mu je živčevje ohromelo na eni strani telesa, vendar ne tako močno, kot pri materi. Tudi sicer je škoda velika.

d Če most ni kos svoji nalogi. Pri gradnji nove ceste čez medenski klanec se je pripitila nesreča. To cesto, kakor znano gradi tvrdka Dedeček, ki je zgradila v bližini Medina zasilen lesen most nad cesto, po katerem teče tir za gradbene vagončke, tako da morejo delavci lažje dovozati gradivo, zlasti gramoz in kamene, na novo, nižje ležečo cesto. Na mostu je bilo kar 6 vagončkov, naloženih s težkim kamenjem. Ko je hotel delavec Janez Špenko prevrniti zadnji vagonček na cesto, se je natenkrat most zrušil ter je padlo vse v globino, to je lesovje, vagončki in kamenje. Vsa težka masa je zasula pod seboj tri delavce. Drugi delavci, ki so to videli, so naglo priskočili ter pričeli odkopavati zasute tovariše. Iz Ljubljane so telefonično pozvali reševalni avto, ki je nato odkopanega delavca odpeljal v ljubljansko bolnišnico. Najhuje je poškodovan 25 letni delavec Lovrenc Slemc iz vasi Dvorje pri Cerkljah, ki je stal najgloblje in na katerega je padla vsa teža. Ima resne notranje poškodbe ter polomljene ude. Poškodovan je tudi na glavi. Hudo ponesrečen je tudi 34 letni delavec Janez Špenko, ki je dobil hude notranje poškodbe, zlomilo mu je pa tudi levo nogo in levo roko. Tudi Špenkove poškodbe so nevarnega značaja. Špenko je družinski oče. — Nekoliko lažje pa je bil ranjen 32 letni samski delavec Jernej Skerl, doma iz Kleč. Njega je opraskalo prav močno po desni roki in levi nogi. — Po zadnjih vesteh so tudi poškodbe prvih dveh lažjega značaja in nima noben delavec zmomljene roke ali noge.

d »Borbali« niso jačisti, ampak so borci za politično svobodo in narodno blagostanje, je izjavil njih voditelj Hodžera na shodu v Dubici.

d Tilnik si je zlomil Anton Kekec, posestnik in mlinar v Žabjaku pri Ptaju, je dne 15. maja v svojem vinogradu pri Borlu v Halozah

pritrjeval pri vratih na podstrešju novo okovje. Pri tem mu je spodrsnilo in je padel tri metre globoko na tla ter bležal nezavesen. Nemudoma so ga prepeljali na svoj v Žabjak, toda je med potjo umrl. Zlomi si je tilnik.

d Lobanjo si je razbil. Na dan praznika Vnebohoda se je vozil 20 letni Ivan Peršuh na svojem dvokolesu iz Cirkovcev na svoj dom v Majšperg. Med potjo pa mu je vstopovala zavora pri kolesu in je padel v cestni jarek tako nesrečno, da si je razbil lobanje. Nezavestnega so spravili v ptujsko bolnišnico, vendar je njegovo stanje obupno.

d Nove občinske meje. Notranji minister je predpisal uredbo o spremembni področja občin Mačkovci in Kričevci, s katero se kraj Kušinovci v okraju mursko-sobotskem izloči iz občine Mačkovci in priključi občini Kričevci, nadalje uredbo o ustanovitvi občine Primkovce s sedežem v Gradišču, dalje uredbo o razdružitvi občine Smarjetna-Bela cerkev v dve novi občini, in sicer v Smarjetu s sedežem v Smarjetu in Belo cerkev s sedežem v Bell cerkv, okraj novomeški, ter uredbo o preureditvi občin Juršinci, Dornava, Osluševci, Markovci, o ustanovitvi nove občine Polenšak in o spremembni imenu občin Juršinci v ptujskem okraju. V sestavo nove občine Polenšak pridejo: aj občina Osluševci, k. o. Polenci, del kraja Prezad, del kraja Pritenska in del kraja Strumec; bj občina Juršinci, k. o. Polenšak in Breslavci; c) iz občine Dornava: k. o. Slomci in del kraja Hlaponci. Iz občine Dornava se izločijo k. o. Rotman, del kraja Hlaponci, ki se priključita občini Juršinci, in kraj Borovci, ki se priključita občini Markovci. Ime občine Juršinci se spremeni v Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah.

d Razne nesreče. Na Trojanah se je zaledla 16 letna gostilničarjeva hčerka Helena Cerarjeva s kolesom v tovorni avto pivovarne Union. Pri padcu je dobila hudo notranje poškodbe. — V Mozljih na Kočevskem je padlo 12 m dolgo bruno na hrbet 43 letnemu delavcu Francu Zimi iz bližnje vasi Rajndola ter mu zlomila hrabenico. — 32 letni hlapец Lovrenc Brodar iz Ljubljane je peljal voz, na katerem je bilo okoli 1000 kg premoga. Voz pa se mu je prevrnil ter padel nanj tako, da je dobil Brodar hudo notranje poškodbe ter je moral v bolnišnico. — Korošec Martin, ruder v rudniku Konjiška gora pri Konjicah se je hudo nesrečil: pri eksploziji mine mu je odtrgalo roko do zapestja. — V tekstilni tovorni v Jaršah se je pripitila včeraj med delom nesreča 32 letnemu delavcu Antonu Žargiju iz Zgornjih Jarš. Med delom ga je zagrabil stroj in mu zlomil levo roko. — Na Vnebohod se je na postaji Lesce pripetila huda nesreča. Zeležniški delavec Franc Musar, star 35 let, je padel s stopnišča vagona ter pa nogami zašel pod ko-

lesa. Kolesa so mu zmečkala obe nogi v stopalih. Musar je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico, kjer so mu morali zdravniki odrezati obe stopali, tako da bo ponesrečenec vse življenje hrom.

NOVI GROBOVI

d Grenka pesem. V Benetkah je umrl znanstvenik dr. Alojzij Res. — V Celju je zaspal v Gospodu p. Hilarij Perpar. — V Ponikvah je preminula vdova odvetnika Olga Kapus. — Na Jezerskem je zapustila solzno dolino Marija Selnik, poštna upraviteljica v pok. — V Mariaboru so položili v grob trgovca Franca Krašovica. — V Gorici je odšel h Gospodu po večno plačilo profesor msgr. dr. Franc Zigon. — V Kamniku je zapel mrtvaški zvon 86-letni Mariji Weibl roj. Dereani. — V Ljubljani so umrli: Ančka Bohinc, Ida Ekel, soproga kotlarskega mojstra Jožeta Kapelj roj. Sever.

Gasilski jubileji

Novo mesto. Dne 4. in 5. julija bo novomeška prostov. gasilska četa praznovala šestdesetletnico. Pripravljalni odbor je že prejel obvestilo, da Nj. Vis. princ Tomislav ne prevzema samo pokroviteljstva nad proslavo, ampak daruje četi novi prapor, ki bo 5. julija blagoslovil in razvit. — Spominsko knjižico, ki bo obsegala 116 strani besedila s številnimi slikami, je napisal J. Janeč. Izdajo knjige se omogočili predvsem novomeški trgovci in obrtniki s tem, da so v inseratnem del prispevali večino oglasov. Knjižica bo v kratkem dostikana. 4. in 5. julija bo v Novem mestu obvezni izlet Gasilske zajednice. V nedeljo 5. julija bo dopoldne svečana služba božja na trgu kralja Petra in blagoslovitev novega praprora, nato svečan obhod, popoldne pa na Luki ob Krki velika ljudska zabava z obširnim sporedom. Na dvojimo, da bo Novo mesto te dni privabilo poleg gasilcev tudi veliko število ostalih prijateljev Dolenske. Kar bo pa še posebej privlačilo občinstvo, bo velika obrtno-gospodarska razstava, kakršne v takem obsegu Novo mesto še ni videlo in bo priskrivljena tudi posebna zgodovinsko-umetnostna razstava cerkvenega slikarstva v Novem mestu z listinami, rokopisi in starimi tiski iz novomeških arhivov in knjižnic.

St. Vid pri Stični. Gasilska četa v St. Vidu obhaja dne 7. junija zlati jubilej svojega obstoja, združen z župnim izletom. Spored proslave: na predvečer bakljada in pohod ter podoknica predsedniku občine in častnima članoma tov. Ceglar Alojzij in Grabljevic Francu. V nedeljo ob 9 je pred gasilnim domom sprejem g. bana in društvo, zatem pa v farni cerkvi sv. maša, katero daruje g. kanonik dr. M. Opeka. Po cerkvenem opravljuje se odprtje spominske plošče ustanoviteljem čete in graditeljem domu. Popoldne bo veselica z veliko tombolo, ki ima polno krasnih dobitkov.

V Palestini so Arabci priredili velike izgrede zoper Žide, kateri se tamkaj preverjajo. Jeruzalemski Judje beže pred besnečimi Arabci iz arabskega dela Jeruzalema ter it... zaveza v židovskem delu

Italijanske motorizirane čete prihajojo v Addis Abebo

Sprejem

v kn. škofijiški zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in naravno nepokvarjeni sinovi dobrih krščanskih družin, v prvi vrsti taki, o katerih je upali, da se bodo po končanih gimnazijskih študijih posvetili duhovskemu stanu. Prvi in poglaviti namen zavoda je namreč vzgoja duhovskega naraščaja. Zato je vsa vzgoja usmerjena k temu namenu.

Kdo hoče biti sprejet v I. gimn. razred, mora napraviti prej sprejemni izpit ali na zavodski ali na katerikoli državni gimnaziji. Na zavodski

gimnaziji se bodo vrili sprejemni izpiti dne 22. in 23. junija. Pripuste se samo oni, ki so se rodili v letih 1923 do 1926 in ki nameravajo potem preiti za sprejem v zavod.

Za sprejemni izpit je treba do 18. junija poslati prijavo, koljkovanjo s 5 Din na ravnateljstvo škofijske klasične gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano. Prijavi se priloži: 1. šolski izkaz (knjižica), 2. rojstni in krstni list, 3. dopisnica z natančnim naslovom prosilca, da bo moglo ravnateljstvo pravčasno sporočiti, kateri dan naj pride dočimki izpit.

Oni, ki bodo izpit naredili, s tem še niso sprejeti v zavod, ampak se morajo po izpitu predstaviti vodstvu zavoda in mu oddati še posebno pismo (nekolkovanje) prošnjo za sprejem v zavod.

Oni učenci, ki bodo prestali sprejemni izpit na kaki državni gimnaziji, lahko prosijo za sprejem v zavod tekom meseca julija. Prošnji za sprejem prilože šolski izkaz s potrdilom o opravljenem sprejemnem izpitu ter rojstni in krstni list. Najbolje je, da prinese te listine osebno v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov k vodstvu zavoda.

Istotako lahko prosijo tekom meseca julija za sprejem v II., III. in IV. razred dijaki z drugih klasičnih gimnazij. Prinesti morajo osebno vodstvu zavoda pismeno prošnjo s prilogami: zadnje šol. izpričevalo in rojstni list. V te razrede pa se sprejemajo samo dobri, nepolvarjeni dijaki z odličnimi in prav dobrimi izpričevali, pod nobenim pogojem pa ne ponavljalcem.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in gmočnih razmerah dotedne družine. Polno plačilo za dečke ljubljanske škofije znaša za celo šolsko leto 6000 Din. za dečke iz drugih škofij pa 7000 dinarjev. Plača se lahko tudi z živežem po tekomih tržnih cenah. Ubožnim prosilcem z odličnimi izpričevali se ta znesek primerno zniža. Če se dijak dobro izkaže a pridnostjo, pobožnostjo in vlijadnostjo, uživa glede plačila v nadaljnji razred še večje ugodnosti. Vsa druga pojavnina glede oblike, knjig, šol. potrebičin itd. se dobe o prihod zglašuje v zavodu.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

Italijanske patrule v Addis Abebi.

PO DOMOVINI

Tabor JRZ v Mengšu

Krajev. organiz. JRZ v Mengšu bo priredila nedeljo dne 7. junija velik političen tabor za kamniški okraj.

Spored: ob 9 dop. sv. maše v župni cerkvi, sprejem gostov, po sv. maši sprevod po trgu, nato zborovanje na trgu pred spomenikom padlih; govorili bodo ml. dr. M. Krek, dr. Zvokelj in drugi.

Gled sv. maše se je naprosto vsl., ki se boste adeležili sprevoda, da jo opravite v domačih cerkvah.

Zbirališče za sprevod bo od župne cerkve proti Mal. Mengšu. Zato prihajajte po možnosti že v urejenih skupinah, da se bo sprevod lahko razvil takoj po sv. maši.

V sprevodu bodo krajev. organiz. JRZ tvorile vsaka samostojno skupino, tako da bodo za cerkljansko godbo jedzili vsi konjeniki z Gorenjske, ta temi kolesarji, narodne noše, okrašeni vozovi, skupina z zelenimi kravatami in slovenska dekleta v temnih krilih z zelenimi trakovi na belih obuzah in nato člani posameznih krajevnih organizacij JRZ. Prav tako bodo šli za domačko godbo v istem redu pristaši iz Dončala, Dragomilja, iz Moravske doline ter iz Radonjice in Homca. Za mengeško godbo pa bodo šli okoličani in ostali. Vsem udeležencem javljamo, da bodo preskrbljene shrambe za kolesa, za konje in vozove.

Slovenec v Zagrebu. Bela nedelja je potekla nad vse pričakovanje lepo in slovensko. Pri sv. Roku smo namreč obhajali petelinovo, kar se je začela služba božja za zagrebčike Slovence. Sv. mašo je daroval g. svetnik Janez Kalan, ki je bil pred petimi leti prvi zbral peščico vernih Slovencev pri sv. Roku. Tudi popoldne pri večernicah je imel g. Kalan prelep govor kakor dopoldne. Zvezčer ob 8 je bila proslava v Jeronimski dvorani. Po pozdravu našega dušnega pastorja g. Jožeta (med gosti je bil tudi župnik sv. Blaže magr. Kerdli s kaplanom g. Sršo, kanonik Barje Janko in zastopniki čl. gg. saleziancev in frančiškanov), so zaigrali Slomškari pretresljivo igro »Podriki kriz. Med odmori je odpel prijavljenci »Slovenski

oktetek nekaj ogrevitih pesmi, otroci so deklamirali ljubke pesmice in g. Kalan je povedal nekaj spominov. Tako nam je bila nedelja prinesla res toliko lepega veselja, da je ne bomo izlepa pozabili.

Rovte. Po 20 letih smo imeli tudi pri nas milijon, ki je trajal 10 dni. Trikrat na dan so župljani napolnili cerkev in poslušali lepe govor. Kar tekmovali smo, kdo bo bolj pogosto prihajal. Tudi naši župljani onstran meje so smeli prihajati k pobožnostim. Ustanovili smo Apostolstvo mož in fantov. Takoj se je vpisalo 240 članov. Iskrena hvala vsem, ki so pripomogli do lepega uspeha misijona. — Pozimi je tudi naša prosvetna živahnova delovala. Posebno živahnini so bili prosvetni večeri. Imeli smo tudi kmetsko-prosvetni tečaj, ki se ga je udeležilo 200 ljudi. — Še danes bodo v poletju enkrat priedeli tečaj za cepljenje vrtnic, za okuhranje sadnega drevja in za nego sočivja.

Roka pri Krškem. V Podulcih je v minulem tednu umrl Glavčičev Lojze. Konaj leta dni po ročenem je odšel za bratom Jožetom, ki je pred nekaj leti našel smrt pod milatilico. Pač huda preizkušnja za domače. — Dekle Mar. družbe pa so pred nedavnim spremjele na zadnji poti Solnovo Julko iz Cirja, ki ji je smrt presegla življenjsko nit v cvelju let. Večna Luč! — Na cesti med Cirjem in Dolgo rako se mude že nekaj časa delavci. Vzravnana bo tako, da bo peljala za dolgoroško kapelico ter bodo tako odstranjeni sedanjii klanci. — Da se je učiteljstvo korporativno udeležilo prošnjih procesij, se je mnogo z zadovoljstvom komeniral. Če bo ono z ljudmi živel, si bo utri pot do ljudskih srce.

Šmarjeta. Muharjec oče iz Orešča so hoteli posočenem se voli naštakniti torbō na gobec. Malo so ga sunili, vol se jim je pa z rogmi zatelel v trebuh, da so zaradi notranjih poškodb v kandijski bolnišnici umrli. — V Zbirih so pri Novžetu doslej že neizsledeni tetov odnesli žganje in špehu v vrednosti 6000 Din. Delo so tako previdno in izvezbanlo kot da bi imeli gospodarjev klijuc v rokah, ali pa vsei njegov duplikat. Tudi po bojniških vinskih hramovih je bilo zadnji čas več latvin. Enkrat bo že prišel dan plačil —

Dne 23. t. in ob 2 ponoči nas je čuden sunek zbulil iz nejobljivega spanja. Neka vdova je celo mislila, da je mož z omoga sveta prišel postopek ruka. V župnišču je nekemu kipu odlejelo zapestje na desni roki. — V JRZ je včlanjenih 460 mož in fantov. Za predsednika zveze je bil na ustavnovnem občnem zboru, kjer sta govorilo ban. svetnik g. Veble iz Novega mesta in g. inž. Kallovšek z Orma, izvoljen naš dolgoletni župan g. Oberč iz Osrečja.

Spodnji Koščel. Neprestano deževje zelo ovira poljsko delo. Trava, ki je izvrstno kazala, polega. Ce nam Bog ne da vremena, ne bomo veliko posušili. — Plesi po gostilnah so zaradi odločnih odredb pristojnih oblasti precej ponchali. Gostilničarie plačijo visoke takse. Pa tudi zaslužka je vedno manj. — V nekih gostilnih je prišlo med nekim ljubljanskim »fašistom« in vročim vzgojiteljem do hudega »načelnega« prerekanja. »Fašist« je odnesel bunke v Ljubljano. Kdo mu jih naložil, nam pa ni znano, ker se je izvršilo zadnje dejanje »politične komedije« na dvorišču.

Litija. Novo župnijo sv. Nikolaja je dobila Litija. Župnijo obsega krajec: iz župnije Smarino: Litija, St. Jurij, Veliki Vir, del vasi Orbini, del vasi Breg, Teniše — vsega 1500 duš. Iz župnije Sava: Gradec z 1100 dušami. Iz župnije Vače: del Gradač ter celotna vas Oornji Log z 400 vrnik. Skupno šteje nova župnija 3000 duš. K novi župniji Litija sta priključeni obe podružnični cerkvi sv. Katarine na Bregu in sv. Jurija v St. Juriju. Vse obvezne dajatve prebivalcev zgornjih navedenih vasi, oziroma trga, se obvezno prenašajo na duhovščino in cerkvene uslužbence nove župnije. Ustanovitev nove župnije je bila v vsakem pogledu nujno potrebna. Za novega župnika je bil imenovan g. Vinko Lovšin. Zunanja cerkvena slovesnost ustanovitve je bila dne 1. maja. Želimo, da bi nova župnija bila središče in žarišče žive vere in da bi se okrog nje zbirali vsi, ki so dobre in poštene volje. Vsem, ki so delali za ustanovitev nove tako potrebne fare, pa bodi Bog obilen plačnik!

Blato pri Grosupljem. V nedeljo smo imeli čebelarsko poučno predavanje za podružnico Zalma na Blatu pri Grosupljem, pred čebelnjakom gosp. Škerjanca. Poučeval nas je praktično in teoretično g. urednik »Čebeljarja« iz Ljubljane. Predavanja so se udeležili člani podružnice z gosp. predsednikom na čelu, kakor tudi mnogo drugih sosedov-čebelarjev, n. pr. naši starci čebelar g.

Mlin v Pečeh

Spisal Gustav Strniša.

Nadaljevanje

In potem se je tudi spomnil na svojega tovariša grobarja Toneja. Preje se je takim predskokom smejjal, a zdaj je bilo vse drugače. Zdaj je srečel kugo in smrl povsod, kamor se je prestopil. Dan na dan je qidel njuno razdejanje. Zdaj je tudi vedel, da se mora tudi on ozirati na ljudi in stremeti za tem, da bi si bili vsi braťje, sicer bi vse ta strohotna bolezna spravila v obup ter bi naredila iz človečka divjo zver, ki samo kolje okoli sebe in se briha samo zase.

In ni hotel začeti pri Anki, čeprav je opazil, da je postala prijaznejša, če ga je srečala.

Tone je bil srečen, že se je popolnoma priznal svoji izvoljenosti in se ji razodel. Ni je odkončal in vesel je bil kar zadovoljno vršil svojo legoborno službo.

Neko noč je prišel Tone kasno domov, vendar da je neslo pod Ankino okno. Poddikal je. Prišla je in pričelo sta se pogovarjati.

Prav ledaj je prišel mimo Tomaž, ki je bil spet namenjen v Mesto. Hotel je poklical tudi loka tovariša, ker je dobil sporočilo, da morajo loko na delo. In zagledal je Toneja pod oknom ter čul njegove sledke besede.

Počakal je nekoliko ob stari, jubljeni pri poti. Bil je v zadregi, sam ni vedel, kaj naj storiti, ker je nerad fanta spravil od okna, prepričan, da se bo Tone po nedolžnem jezik nad njim.

Tedaj se je mladi grobar, ki je bil nekoliko omotljen od žganjice nagnil skozi okno in zahteval od svoje drage naj ga poljubi.

Anka ga ni hotela poubitih. Zaljubljenec pa je moledoval in moledoval.

Tomaž je hipom spreleto, da mora te pojavljuji zbranili, da se Tone ne sme poljubiti z Ankijo. Sam ni vedel odkod ta misel, a čutil je v sebi,

da ni vsled ljubosumja. Obšlo ga je tesna skrb, da je skoro zakričal:

»Anko, nikar ga ne poljubi.«

Tone se je ozril in ga nahrul, noi gre svojo pot in ga pusti pri miru. Že je objel svoje dekle, ki se je še vedno branilo, vendar jo je poljubil vprito Tomaža.

Tomaž se je opravičeval:

Tako moramo v službol! Zato sem prišel, pa ne zameril! Da sem Anko posvaril, sam ne vem zakaj. Obšlo me je nepojašljivo čuvstvo strahu, da sem se kar zbal za njo. Morda res premalo paži, ali ne veš, da imaš dan ne dan opravka s kužnimi bolnišnikl.

»O to že vem, ře predobro vem, toda ti si ljubosumen na mene, ti motovilo. Lahko noč, Anka, pa dobro počivaj!« je kriknil Tone in skočil na skedenj poklicat Tilna.

Kmalu so šli vse trije proti Mestu.

Grobarji so se šele zutrije trudni in neprespani vrečali domov. Ko so prišli bližu Drage, kjer sta domovala Tone in Tilen, so začuli želostno brnenje navčka.

»V neši vasi je eden umrl,« je zaskrbelo Tilna, ki je tako pogledal Tomaža.

»E, kakšen starec bol Morda je umrla Gregorička, saj že leto in leta boleha ter prosi Boga, nej se je usmili in jo enkrat vzame k sebi,« je odvrnil Tone.

Tomaž je molčal.

Dospeli so do Tilne domačije in ledaj so zagledali na pragu mater, ki je glasno ihela.

»Motil! Kai se je zgodilo?« je vprašal sin prestrašen.

Pokazala je v sobo:

»Neša Ankal O, gorje menil!« je jeknilo iz matere, ki se je našlo onesveščena zgrudila na kle.

»Tvoj poljubil!« je bolesto vzdihnil Tone.

Tilen je prebeldel kakor platio. Tone je skočil v kamro in si ruval lase ter rjal kakor zver.

Tomaž je ostal miren. Ukažel jima je, da morata takoj storiti svojo dolžnost. Trdo in jekleno so zazvenele njegove besede. A vedela sta, da ima prav. Tekoj so se oblekli v svoje povožcene oblike.

Dvignili so Ankino truplo in ga odnesli na vaško pokopališče, ki je bilo za lučaj oddaljeno. Postavili so krsto v mrtavašnico, da bi videl mrlisko še zdravnik.

Vsi trije so raniko še enkrat pogledali, preden so odšli. Tilen je bil ves solzen. Tone je Skrpal z zobni in sliskal pesti ter mrimral, da se bo ubil. Tomaž je raniko opazoval in mislil na tisto lepo in prikuljivo bitje, ki mu je ugajalo in mu vzbudilo v srcu blago čuvstvo. Zdaj je ležalo tam mrto in znakačeno, strohotna maska minljivosti.

Odšli so.

Tone je hitel v krčmo, kjer je pil vso noč žganje in potem kolovratil po polju, ne vedoč, kje lava. Ko se je prebulil, je ležal v mrlvašnici na teh poleg mrliske. Dvignil se je in se bolesno še enkrat zazri v njen obraz, zanjokal kot otrok in ſel domov.

Zjutraj so Anko pokopali.

7.

Strašni sestri sta se ustavili sredi poljane. Kamor sta se zazrli sta videli samo obup in razdejanje, nikjer ni bilo več veselja in življenja. »Naprej!« je zaotila Smr.

Kuga je odkimala:

»Konec! Ognjena bolezna sem in izviram iz zvezd. Moj hod je končan! Kraljevska sesna, posloviva se!«

Razpela je svoj temni plašč.

Smr jo je molče objela.

In tedaj je Kuga vsa zažarala v skrivnostnem sijaju, ki je plamel v ognjeni zubeli ter živigni kviški kakor šop zažganj raketi, a se sledič hi spremenil v blesteč oblik, ki se je razkrojil v visavi.

6*

Košak z Grosuplja. G. predavatelj kakor tudi g. Košak sta nos seznanila z vsemi deli, ki se sedaj opravljajo v čebelniku, zlasti o prestavljanju, katero smo tudi praktično izvajali. Na tem mestu se nailepše zahvaljujemo gg. Bukovcu in Košaku, ki sta se naši prošnji odzvala. Prav lepa hvala tudi g. Skerjancu, ki nam je prepustil svoj vzoren čebelnik na razpolago, da smo mogli delo opraviti, in za pogostitev, ki nam jo je pripravil.

Blagovica. V marcu je smrt precej kosila med otroci. Zaradi oslovnega kašja je umrl kar šest otrok, med temi trije v eni hiši. 23. marca smo pokopali ob veliki udeležbi obče znanega tukajnjega večjega posestnika Ernesta Cerarja, dne 9. maja pa umrl mlivec Józef Pergar. Oba sta bila lepo pripravljena na snart in naj počivata v miru! — Fantovski odsek Knt. akcije je pozimi kar živahnemu deloval. Okrog 20 fantov se je tedensko udeleževalo sestankov. Zaradi poljskega dela smo začasno sedaj prekinili z delovanjem, a jeseni se bomo po zopet položitveno zbrali. — Prvo nedeljo v maju smo imeli višok obisk. Prevz. gosp. nadškof dr. Jeglič s spremstvom nas je obiskal ob povratku iz Marijinega grada. Gospodje so si ogledali tlakovani presbitirij in novo obhajilno mizo v župni cerkvi in novi pokopališki križ. Nove naprave so jih zelo ugajale. — Kriza se pri nas še vedno občutno pozna. Ljudje so prodali krompir za semine in s tem dobili nekaj denarja za nujne vskakanje potrebe. Kupec je bil toliko, kot še nobeno leto. Je krompir res prvorosten in se izplača kupiti ga za semine, čeprav je cena malo višja kot za gorenjski krompir na ljubljanskem trgu. Sedaj pa zopet živimo predvsem od upanja na boljše faze. Letina dobro kaže, jablane so bile v polnem cvetu. Bog daj srečo, da pridelamo obilo in tudi nekaj odpadamo za odpomoč vskakanjem potrebam.

Metlika. V nedeljo popoldne smo imeli hudo nevihito s točo, katera je podala posebno okoli Drašič. Ker je padala med ludim nolivom, ni naredila škode. V forek popoldan je zopet prihramela od Gorjancev nevihita s točo, katera je bila debela tuintana, kakor kurja joica. Nevihita je narejila veliko škodo po triju, posebno na po polju. Žita so zbita in poležena po tleh, da je žalostno pogledati. Krompir in koruza, ki sta v začetku testi, sta zbita v zemljo. Ljudje žalostno gledajo v bodočnosti. Lani pozebe in strašna suša, letos pa spet toča. — Vinske gorice so letos dobro nastevile in so bili ljudje veseli, da letos ni bilo pozebe. Košnjo se je začela. Trave je dovolj, vremena in sonca pa premalo. — V Drašičih in okoli-

lici je v forek med dežjem padalo žveplo, katero se je nabralo po kapnicah in lužah; odkod je prišlo žveplo ljudje ugibljijo, ali iz ognjenika ali kje drugod. — Okt. glavarstvo gre iz Metlike! Te avtive je šla od ust do ust. Nekateri so bili zaradi lega potri, večino pa vesela, ker teh par let, odkar je šreč v Metliki, je bilo izrečenih mnogo kazni za naše ljudi pod bivšim režimom. Ce je kdo naši vprito župana ali katerega režimovca je kihnil, je bil že ovaden na šrez, da je protidržaven. Dostl je primerov, ko so župani tekali na šrez zaradi samih ovadb. Zdaj pa hodijo okoli naših ljudi in prosijo, naj se podpišča, da bi nastalo glavarstvo še nadalje v Metliki, da je to potreben glavarstvo s gospodarskega stališča itd. — Ali je bilo ljudi takrat merodajno stališče, ko so se gospodje skoraj zaklali proti Vinarski zadruzi in so s posmočjo streza vršili revizijo in zadrugo na občinah zborih hoteli dobiti v svoje roke? Samo našim možem hvala, ki so trdno držali zadrugo v svojih rokah. Ali mislite da je n. pr. g. Nemanič pozabil, kaj so delali z našimi ljudmi. Večina ljudstva je za ukinitve glavarstva v Metliki, ker koristi imajo da lego same redki, večina pa zguba.

Davča. Zadnji majnik je praznik Naše Ljube Gospe presvetega Srca Jezusovega. Mnogi romariji bodo kar strmelci, ko bodo videli, kako prelep večernje žarcne obdaja in ožarja Marijo. Glavno zaslužgo za ta velik napredki v naši mlitni planinski cerkvici ima tukajšnji posestnik in gostilničar Jemec, ki je brezplačno dal električni tok ter ga prav tako tudi sam mojstrosko napeljal. Naj bi Marija njemu in vsem svojim častilcem sprosila venec nebeske luči!

Kranj. Dekliški vzgojni zavod Marijanščeve sprejemajo za šolsko leto 1936-37 gimnazialke učenke od prvega do osmoga razreda. Od drž. realne gimnazije je oddaljen le nekaj minut. Sprejem telesno zdravje, ravno nepokvarjene in dobro vzgojene učenke ter jim nudi skrbno nadzorevno, zračno in sončno stanovanje z velikim vrtom, dobro in tečno hrano in vso drugo oskrbo. Zavod vodijo šolske seatre iz Maribora in vlagajo poverjeno jim žensko mladino po krščanskih vzgojnih načelih. Pojasnila daja vodstvo Marijanščica v Kranju.

XII. romanja na sv. Višanje priredi Prosvetna zveza 1. in 2. avgusta. Vlak odpelje iz Ljubljane 1. avgusta zjutraj ob 7.30 in pride še pred 12 v Žabniko, odkoder se romanji podajo na goro. Zvezčer ob 7 pridiga v cerkvi, nato rimsko procesijo, katera se zaključi s petimi litanijsami in z blagovonom. Naslednjo jutro se bodo začele sv. maše

Smrt je ostala sama. Njenega veselega rojanja je bilo konec. Spomnila se je, da bo morala spet počasi zavezovati ljudi in se boriti za nje, ne kakor zdaj, ko je brezkrbn uganjala vesele orgine.

Globoko se je sklonila. V luninem svitu je zasijala njen glodka lobanja in Smrt se je počasi napotila čez poljano ter zamišljena vlonila v mlečni mesečini.

(Konec 2. dela.)

TRETI DEL

1.

Ločnikova Špela ni bila navadno beračica, oglašala se je samo na splete čase tu in tam, kjer je ostala nevadno nekaj dni, a potem je odšla in je mi bilo več zepa ne spregled. Bila je silno skromna ženica, vse, kar je dobila, je znala s pridom porabiti, potrebovala pa je silno malo. Zivele je v svoji koči na nizkem griču, ki je bil oddeljen kakri dve uri od Peči nad vasičko Skrjevo, lečede med zelenimi sadnimi dreveci. Starica se je vsa sključena in nezadno počasi pomikala po ozkih vrških ulicah, njene mojhine sive oči so bile zelo žive in so budno opazovale okoli, velike krepke ustnice so ji podprtivevale. Njen široki obraz je bil tako ostro gubast, da je bil kakor narezljan, a okrogla glavica v rjavi sončni ruti ji je vedno kimala, saj se je Špela mnogo pomenkovale sama s seboj, si včasih glasno odgovarjala, kimala in se smehljala predse.

Zenico je vedno zanimalo življenje. Vse je hotela vedeti, kaj se po svetu godi, kakor keko se imajo v soseščini. Rado je poizvedovala o vsaki stvari ter potem povedala kaj zanimivega, kar je sama spremeno obrnila po svoje, ne da bi koga žalila. Govorila je modro in prikuljivo ter vse obrnila na šaljivo plot. Sicer pa ni bilo na njeni pojavi prav nič smernega. Ljudje so jo radi imeli, nikjer se ni usiljevala, če je natelela na slabu voljo, jo je s svojo prijenočeno dobrodoščnostjo kmalu zbrisala. Če pa je starica opazila, da je kdo radi nje nejveljen, se je kar takri odpravila in se ni več pri-

kazala v hišo, če je ni dolčnik som povabil, nji spet pride, kar je potem rade storila in se prisnehalo v hišo vsa prijazna in neprisiljena.

V Špelin ponosačju je bilo nekaj prikuljivega in privlačnega, kar je bilo menda posledicen menega velikega samozatajevanja, saj se je v življenju vedno brzal, prezirala lasne želje in našlo v tem neko posebno učelo. Njen življenje je bilo bedno životarenje preproste kmetke dekle, ki stara ni več za delo in mora od hiše do hiše.

Ker pa je valed svoje bolehnosti telecno že zgodaj oslabela, je že rano morale vzeli v roke trnjevo beraško palico in se napotili po tegobni poti prosjakov.

Špela je bila telo Ločnikove Mince, ki jo je ljubil Pečovski še pred leti, ko je bil mlad fant.

Nekoga poletnega dne se je starica pojavila v mlinu, kamor je prihajala vsako leto samo trikrat a je tedaj ostala kar po teden dni.

V Pečih ni bilo več nekdanje živahnosti, od kar se je preselile gospodinjina na boljši svet. Mrka delavnost in tesna enoličnost sta se kreplko zagozdili med mlinske stene in nihče ju ni mogel odvrniti ter ju tudi ni poskušal, kakor bi moral prav tako bili. Gospodar je hodil vedno zagrenjen okoli. Vse je bilo pogreznjeno v delo, ki zdaj ni bilo tako živahnino v veselo kakor nekaj, saj mu je manjšalo pravega življenja. Mlinar je bil vedno zamišljen in nejveljen, moral je prenašati vse skrbi sam in to ga je mučilo.

Ko je zagledal Špelo, se je kar nekam razveselil. Starica je šla v mlin, kjer ji je odmeril poščeno mero moka in jo potem sam povabil, nji gre tudi v kuhinjo, češ da se ji vendar še nikamor ne mudri.

»O, saj še ne grem, nikar se ne boje za mene, vsi me boste še siti čez grilo« je živahnodogovarjala.

Gospodar ji je prijazno pokumal in delal dolje. Ko je kasneje prišel v kuhinjo, je res starca sedela za mizo in počasi srkala mieko iz rjave sklede.

ob 4 s cerkevnim govorom in skupnim obhajilom Slovo od Višarib ob 10, odhod iz Žabnika ob 2 po poletne, prihod v Ljubljano ob 6 zvečer, tako da imajo udeleženci zvezce na vse strani. Celokupni izdatki, t. j. vožnja od Ljubljane do državne meje ter ob državne meje do Žabnika po Italiji ter dovoljna značajna Din 80.— Prijaviti se je do 1. junija, treba je poslati sliko. Obliku slike naj bo 6×4 cm, zadaj na sliki naj bodo naslednji podatki: imen, priimek, rojstni dan in leto ter kraj rojstva in bilavilče, ime obetovo in ime matere. Pri vsej slavnosti se bodo pele pesmi, ki so se pele ob poliki evharističnega kongresa. P. t. župni urad se naproša, da blagovolijo avto farane opozoril za to romanje, saj veže marsikaterega na to bojo po veriški zaobljuba in je na ta način podana močnost, da to izvrši. Vse prijave sprejema Prosvetna zveza, Ljubljana, Miklošičeva c. 7.

Iz naših društev

Presvetni dan za Gorenjsko, zlasti za ljubljansko okolico, bo 4. in 5. julija v St. Vidu nad Ljubljano. To bo obenem tudi spominska slovenska 1060 letnica smrti sv. Metoda. Ena najstarejših kulturnih organizacij, ki je včlanjena v Prosvetni zvezzi v Ljubljani, je Blaž Potočnikova Štalinica v St. Vidu nad Ljubljano. 70 let vrši svoje kulturno poslanstvo in marsikatera prosvetna ustanova, pa in di dobrodelna in zadružna je izšla iz čitalniških prostorov Na predvečer nedelje, ki je posvečena sv. Cirilu in Metodu, t. j. 4. julija, zvečer ob 18 promenadni koncert pred holo. Ob 20 bo v domu igra »Zlatoroge«, v nedeljo 5. julija bo ob 9. sv. maša na prostem s cerkevnim govorom. Med sv. mašo pojejo združeni pevski zbori. Ob 10 bo prosvetni tabor za Gorenjsko. Popoldne ob 15 bo služba božja, nato pevski in godbeni koncert. Ker je to združena prireditve vseh prosvetnih društva ljubljanske dekanije in Gorenjske, naj bo tudi nazaj sijaj lep in dostojen. Fanovski odseki in dekliški krožki, kakor tudi ženski odseki naž sedaj niso, kako bodo z lepimi pristnimi narodnimi zasmaji povabili to izredno slovensost. Društvo pa prijavilo udeležbo do 15. junija Blaž Potočnikov Štalinici v St. Vidu nad Ljubljano.

Prosvetni praznik priredi 21. junija prosvetno društvo v Šmartnici pri Kranju. Ta dan loči slovenska blagovolitev nove društvene zastave, katera le blagovolil predsednik ljubljanske Prosvetne zvezze g. dr. F. K. Lukman. Vsa sosednja društva in s svojimi zastavami ta dan pohitite v Šmartno pri

»Špela, pri nas je zdoj vse nekam dolgočasno delano in se trudimo, vendarle se mi vidi vse tako zaspono kakor mrtvo. Hudo je, če ni gospodinje v hiši! Kaj pa drugače? Ali je kdaj novega?« je spraševal Pečovški.

Zenska ga je zavedala pogledala, resno pokimela in kakor na vzmetu vrgla iz sebe:

»Mincin mož je umrl!«

Pogled se ji je zagrizel v minarja, njeni oči so ga ostro opazovale in čakele na učinek teh besed.

Ali je mor že vedel, da je Minec vodja, saj se mu obraz ni niti spremenil. Zazdelo se je je vendarle, da mu je okoli oči nekaj lohno, komor zaznavno vztrpelalo, a sama si ni moglo trditi, saj je ostal obraz negiven.

»Kaj bo pa zdaj? Ali se bo spet omozila? Koliko je že star?« je poizvedoval gospoda, a ni jih gledal v oči, temveč nekam pred se, kakor bi govoril tja v božji dan.

»Sam dobro veš, da je deset let za teboj. Čez dve leti jih bo štirideset, ti pa petdeset. Da da gospodar, čas beži in starost se vsiljuje, čeprav je nihče ne kliče.«

»Da, res je! je odjeknilo iz njega, ki se je ustavil pod oknom in se nekam razmišljen zasilen v vivo jutro.

»Družine nima, posestvece je nezadolženo, sicer je samo pol grunja, a upa si ga obdelati s hlapcem. Ne bo se več možilo. Pravi, da ni bilo srečnega!« je jeknilo iz teles.

»Ni bila srečnega! Tudi jaz nisem bil resnično srečen, a kezal sem zadovoljni obraz in hotel sem biti zadovoljen, kojih pravljic ljubezen sem se odpovedal tedaj, ko sem stopil pred oltarjem.«

»Kaj pa vi gospodar,« je udarilo iz Špole, ki ga je včasih vikala, a drugi spet likala. Kai pa vi, saj bi se moral pač še enkrat ženil! Kar ko vam bo mojče vzrajali brez gospodinje, pa na takem posestvu in pri tolikem delu. Morda mislite, da boste zmogli, pa ne boste, nikoli nes-

Kranju in pozdravijo novi društveni prapor. Slovensost se vrši po naslednjem sporedu: v nedeljo 21. junija ob 8 se zbere narodne noše pred Šmartinskim prosvetnim domom, od koder se ob pol 9 razvije spreč na Stražištu. Ob 9 bo slovenski sv. mošč, po maši slavnostni govor in blagoslovitev zastave. Po sv. maši bo na prostarem vru Šmartinskega doma nastopil slavnostni govornik dr. Smajd, odvetnik iz Radovljice. Ob tej priliki se bodo tudi zabijali spominski žlebli v drugi zastave. Popoldne ob 14.30 bodo pete litanije v župni cerkvi, načo pa na vru Šmartinskega doma prosvetna prireditev. Društva, ki se nameravajo v večjem številu udeležiti slovensosti in žele, da se jim prekrbi koseko, se morajo javiti do 10. junija.

Nova Oslica. Dramatični odsak Prosvetnega društva uprizori na Binkoštni nedelji po Šmarinicah v Prosv. domu krasno igro: Miklovo Zalo. Igra je povez iz turških časov. Ker je obenem tudi zadnja prireditev dramatičnega odsaka v tej sezoni, zato se udeležite v velikem številu. Igra je tako lepa, pesira in napeta. Pridite, ne bo vam žal! — Pripravljeni odbor za poslavitev spomenika pok. gg. župnikoma Ivanu Lončarju in Valentinu Miheliču, je sedej dovršil svojo nalogo in postavil spomenika. Spomenike sta lepo in delata kras celemu pokopališču.

St. Jakob ob Savi. Pevsko društvo »Škrjanček, Šmartno«, priredi na binkoštni pondeljek v Prosvetnemu domu u St. Jakobu koncert. Na sporedu je moški in mešani zbor, opereta »Cevljari in vragi« in godbene točke. Začetek ob 3.

Jedica. Katoliško prosvetno društvo priredi v soboto 30. maja po Šmarinicah ob pol 9 srečer v terkenem domu film »Fabijola«. Vas vabljeno!

Prežganje. Prosvetno društvo uprizori na binkoštni pondeljek po maši ob 10 v ljudskem domu ljudsko igro s petjem v štirih dejanjih: »Črna Žena«. Igra je prirejena po znani povesti, ki je svoj čas izhajala v »Domoljub« in je vzbudila toliko zanimanja. Vabimo poleg domačih faranov tudi sosedne župnije. Pridite in združite z obiskom predstave prijeten binkoštni izlet k Sv. Marjeti prežganjak!

Sodržanje. Na binkoštno nedeljo, dne 31. maja ponovno Prosvetno društvo drama »Matic«, ki je pri prvi uprizoritvi žela popolno priznanje. Pred igro bo nastopil tudi moški zbor in zapel vencek slovenskih narodnih pesmi. Vabimo vse naše prijatelje, da se te prireditve gotovo udeležete.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Poizkusi ubežati so bili za bojazljive zmanj. Ravnino tako hitro kot so bili prišli, so se zopet vrnili v kapelo. Vojaki mestnega prefekta so bili že tako bližu. Že je na več mestih pojšal žarek njihovih bakelj in slišati je bilo njihove kljice.

Tedaj so vsi kristjani poklekli in goreče molili. Samo trije gladijatorji, ki so bili najbrž začetniki v krščanski veri, niso hoteli poslušati svatila duhovnikovega. Z golimi meči so se vstopili pri vhodu kapеле.

Servij je bil s pomirjevanjem Tuzneldie tako zaposlen, da se v začetku niti zmenil ni, kaj se godi okrog njega. Sele ko je orožje udarilo ob orožje, je dvignil glavo in je nehote položil roko na meč.

Gladijatorji, ki so s svojimi telesi zaprli vhod, so se postavili proti vojakom mestnega prefekta v bran z obupnostjo izgubljenih. Njihovi udarci so švigelj tako hitro, da je bil blek njihovih mečev podoben švajgradičem strelcem. Toda boj je bil kratak in brezuspešen. Zunaj stoječi vojaki so ugashili svoje baklje tako, da niso mogli gladijatorji videti svojih sovražnikov in so večkrat mahnili po zraku. Sami pa so bili razsvetljeni od lučice v kapeli in so bili vidni. Skoro istočasno so vse trije padli in čez njihova trupla so vdri vojaki s krikom: »Pred leve s kristjanimi v kapelo! Nihče od zbranih se jinu ni upiral. Spoznavalcu nove vere so voljno iztegnuli svoje roke v verige.«

Mucijs, ki je kot neprisotna že vedno klečala, je pograbil rdečelasc močan hrust za lane in jo prisilil vstati.

Ob pogledu na to sirovost napram tako spoštovali plemkinji, je izgubil Servij zavest.

Kmečka zveza

Na Vnebohod je bila ustanovljena Krajevna kmečka zveza v Velikih Laščah. Dan se je prejšnjo nedeljo vršil takoj velik politični shod in je bil občni zbor Kmečke zveze razglasen še istega dne, se je zbralo v dvorani Zadružnega doma okrog 100 kmetrov in kmečkih fantov, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem zastopnika glavnega odbora. V odboru so bili izvoljeni sami ugledni gospodarji in preizkušeni javni in zadružni delavci, kar je zadostno jamstvo, da bo ta organizacija uspešno zastopal kmečke koristi.

V nedeljo, dne 24. maja, je bila ustanovljena tudi Krajevna kmečka zveza v Begunjah pri Cerknici kot prva v logaškem okraju. Čeprav je kmečki živel tamkaj v tako težkem položaju, kot malokrat, je vendar značilno, da se je ravno kmečke zvezze okrenil z neomejenim zaupanjem. Za načelnika te Krajevne kmečke zvezze je bil izvoljen znani borec za kmečke pravice tov. Kranje Jakob, pos. v Topolu. Tudi ostali člani odbora so po večini mlajši moči, kar je posebej razveseljivo.

Istega dne je bila ustanovljena tudi Krajevna kmečka zveza v Šmartnici pod Šmarino goru, kjer je zastopal Glavni odbor sam predsednik Kmečke zvezze g. Brodar, ter še v nekaterih drugih krajih.

Iz pisarne Kmečke zvezze

Tiste pripravljalne odbore, ki še niso vložili pravil, ponovno prosimo, da to takoj storite. Organizatorično delo mora biti čimprej dovršeno, da bo organizacija lahko začela z izvajanjem našega programa.

Pospošite ustanovne občne zborove! Mnoge Krajevne kmečke zvezze, ki že imajo potrjena pravila, odlajajo ustanovne občne zbrane brez prave potrebe. Zato prosimo še enkrat Izpeljite ustanovne občne zbrane, kakor hitro mogoče.

Governikil Zaradi velikega števila občnih zborov, ki se sedaj vrše, je nemogoče, da bi glavni odbor posal na vsak občni zbor zastopnika kot governika. Zato si, kjer je to le kolikor mogoče, pomagajte z lastnimi močmi, oz. se obrnite na zastopnika Vašega okraja v Glavnem odboru. Predvsem pa: Ne odlajite zaradi tega občnih zborov.

Poročila: Mnoge Krajevne kmečke zvezze, ki so že imale ustanovne občne zbrane, še niso poslale Glavnemu odboru tozadnevnejša poročila. Nujo prosimo! Za one organizacije, ki občne zbrane še niso prirejajo, pa velja: Takoj po izvršenem ustanovnem občnem zboru pošljite Glavnemu od-

RADIO

Vsek dan: 12 Plošča, 12.45 Vreme poročila, 13 Cas, 13.15 Plošča, 14 Vreme, borzo, 17 Cas, vreme, poročila. — Četrtek, 23. maja: 18 Rad. orkester, 18.40 Slovensčina za Slovence, 19.30 Nacionašna ura, 20 Romantična glasba, 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, 22.15 Lahka glasba. — Petek, 29. maja: 11 Soliska ura, 18 Ženska ura, 18.20 Reproducir koncert, 18.40 Delavska ura, 19.30 Nacionašna ura, 19.30 Otvoritev razstave bratov Vidmarjev, 20.10 Akademija slepih, 21.30 Plošča, 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, 22.15 Radijski jazz. — Sobota, 30. maja: 10 Prenos očvoritve ljubljanskega velesejma, 18 Radijski orkester, 18.40 O varstvu planinske flore, 19.30 Nacionalna ura, 19.50 Zunanji politični pregled, 20.15 Vojaška godba, 20.30 Esperantski akademij, 22 Napoved časa, vremena, poročila, 22.15 Radijski jazz. — Nedelja, 31. maja: 8 Plošča, 8.45 Napoved časa, poročila, 9 Verski govor, 9.15 Prenos cerkvene glasbe, 10.15 Plošča, 10.30 Očvoritev esperantskega kongresa, 11.15 Prenos promenadnega koncerta, 13 Plošča, 17 Ogled gozdarske razstave na velesejmu, 17.20 Koncert Radijskega orkestra, 18.30 Štrček Matiček govor in poje, 19.30 Nacionalna ura, 19.30 Prenos Šmarje iz cerkve sv. Cirila in Metoda, 20.30 »Kdo je blažen?«, komedija, 21.15 Prenos z velesejma, 22 Napoved časa, vremena, poročila, objava sporeda, 22.30 Večer za naše izseljence. — Ponedeljek, 1. junija: 9 Šopek pozabljenih, 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glasbe, 11 Plošča, 11.30 Mladinska ura, 12.15 Operni spevi in famizacija, 13.20 Radijski orkester, 17 Pesnice in pesmi, 17.45 Oustav Štrnjača čita, 18.15 Plošča, 19.30 Nac. ura, 20 Večer cerkvene glasbe, 21 Venčki nar. pesmi, 22 Napoved časa, vremena, poročila, objava sporeda, 22.15 Prenos lahke glasbe. — Torek, 2. junija: 19.30 Nac. ura, 19.50 Plošča, 20.10 Vzgojni pomen celega človeka, 20.30 Koncert pevskega zborna »Grafika«, 22 Napoved časa vremena, poročila, objava sporeda, 22.15 Desni za ples. — Sreda, 3. junija: 19.30 Nac. ura, 20 Prenos opere iz Ljubljane.

pora »Porotilo o ustanovnem občnem zboru. Obrazec so prejeli vse pripravljalni odbori. Občni posiljite kratke dopise tudi v kmečke liste, ki se pri Vas čitajo.

Novovzajemljene odbore opozarjam na skrbno

nicu itd. 1. toč. 4, 6, 7, 8 in 9.

Pozabil je, da mora spoštovati oblasti, kot nosilec rimskega vojaškega časti, čeprav v surovem ravnaju izvrševalce cesarskih povelj, in je skočil razjarjen zraven in tako udaril vojaka s pestjo v obraz, da se je zvalil na tla in izgubil žlem. Toda ta trenutek je pograbilo Servija več rok, ki so ga hotele vredi na tla. Upri se je z vso močjo napadnilec, se jih otrese, potegnil svoj meč in mahal grozno na desno in levo. Toda vojaki so ga od vseh strani obkolili in ko so mu od zadaj vrgli ranjko okrog vrata, je padel znak. Tako je pokleknila grčna vojakov nanj. Zaman se je skušal vzravnati. Tepli so ga s pestimi in zvezali.

Medtem je prišel rdečelasc k zavesti in hotel besno porinuti svoj kratki meč v prsa premagancu. Toda jeklo je odletelo.

»Pes ima oklep!« je zakrčal razjarjeni vojak in strgal Serviju plašč in oblico na prsh.

Komaj je to storil, že je prestrašen odskočil in smrtnobled zamrmljal avojim tovaršem. »Prefekt legij!«

Poprjeni so gledali vojaki na ovojko in zlato verižico.

»Prefekt!... prefekt!« so vse šepetalni.

Eden pa, ki se je bal posledic za svoja dejanja, je svetoval, naj zadrgnejo zariko okrog Servijevega vrata. Vojak je mislil, da je bolj mrtev, kakor živ, ker ni dal Servij nobenega glasu od sebe. Zato se ni bal svojega menja glasno povedati, da ga je celo Servij slišal.

»Da, prefekt sem jaz!« je sedaj ta zaklical kar je mogel glasno. »Kje je vaš stotnik?«

Stotnik se je ravno pojaval na vhodu. Požaril se je, da ustreže klicu. Hitro je prižgal bakljo na oljnatih svetiljki v kapeli in posvetil Serviju v obraz.

»Slavni prefekt Servij Klavdij Kalparnij! Vezi proče!«

Ko je bil prost vezi, se je Servij vzravnal, stegnil ude in zmerjal centurijsa: »Vi hočete

biti vojaki? Samo roparji napadejo tako starčke in žene!«

»Mi vršimo samo povelje mestnega prefekta,« je odgovoril prizadeti.

»Vem. Toda prefekt vam ne ukazuje grdo ravnati z nesrečniki, ki nimajo orožja.«

Stotnik je nekaj časa molčal, potem pa, ko se je spomnil svoje dolžnosti, je vprašal: »Slavni prefekt, ti menda nisi pristal orientalskega praznovanja!«

»Jaz spoznavam vero božanstvenega imperatorja! Prišel sem semkaj, da odpeljem svojo nevesino, katero sem tukaj našel.«

»Ono, tako ikano?« je vprašal začudeno stotnik in pristavil: »Ukazi, slavni prefekt, in mi ti jo takoj izročimo!«

Tuznelda je stala zvezana, kot vse drugi kristjani, poleg Mucijs.

Servij se ji je približal, ji gledal dolgo v oči in govoril nato s poudarkom: »Ti nis kristjana, Tuznelda. Povej centurijonu mestnih vojakov, da si iskala tu zavetja pred Fabijevim pregašanjem. Reci, Tuznelda!«

V njegovem trosčem glasu je bila vrča prošnja.

Smrtna tišina je zavladala v prostorn. Odi vseh so bile uprite na Germanko. Ta je sklonila glavo. Njeane potese so izdajale hud notranji boj. Končno je govorila s strganim glasom: »Moja duša bi bila pogubljena, aki bi zatajila Boga kristjanov. Duša preživi telo! Oprosti, Servij...«

V kapeli je bilo še tiše. Slišati je bilo samo hitro Servijevo dihanje. Nekaj časa je stalo tu s povešeno glavo — nato je stegnil svojo roko proti centurijonu in rekel: »Stori, kar je tvota dolžnost!«

Molč je dal stotnik zaamenje za odhod. Hitro so prižgali nekaj bakelj in vod se je začel potmikati.

Brez tožbe so stopali kristjani za vojaki in polnili z rožljanjem verig grobno tišino pod-

P I S A N O P O L J E

Otok brez ljudi

Blizu polotoka Koree leži otok, na katerem ne more živeti noben človek. Zakaj na tem otoku nagnoli strupenih kač vseh vrst. Ko so Japoneci zasedli Koreo, so nameravali na otoku zgraditi velik morski svetilnik in so zato napovedali kačam vojno. Kače pa so bile silnejše od japonske armade in japonskega brodovja. Pozneje je vlada poslala na otok nekega znanstvenika, ki je ugotovil, da ni mogoče niti deset metrov prodreti v notranjost otoka, ker je površina posuta z neteto kačami vseh vrst. Uganka je, s čim se živali preživljajo. Sluti se, da skrbijo za hranu ptičje jate, ki se vsako leto selijo iz ali v Sibirijo. Japonci so hoteli kače uničiti z ognjem, pa so naleteli na velikanski odpor Kitajcev, katerim so kače svete živali.

Kdo jih razume?

Med tem, ko se v Španiji pripravlja k oblasti krvava vlada, piše časopisje, da narod, ki se ga ta obrat najbolj tiče, sploh ne zmeni za zlo, ki se mu bliža. Množice se navdušujejo samo za znane bikoborbe.

Spance je težko razumeti. Pri procesiji v Sevilji je bilo mnogo socialistov. Med njimi je korakal tudi rdeči minister Blaško Garzon v oblačilu bratovščine, ki ji je član. Vse je hotelo cerkvene zastave nositi.

Ob povratku 121 komunistov iz Sovjetske Rusije v Španijo, jim je šlo nasproti 1000 avtomobilov in velikanska množica s cerkvenimi zastavami jih je navdušeno pozdravljala. In dečki in deklice so prepevale revolucion-

narne pesmi z isto ognjevitostjo, kakor so pri velikonočni procesiji peli svete pesmi.

Pa hitro jih bosta minula navdušenje in ognjevitost. Ce ne prej, tedaj, ko jim bo sovjetski odpolanc Bela Kun puščal nekoliko krvi, kakor jo tudi oni vsak dan puščajo svojim bivolom za veselje in zabavo.

Največji souvražnik Europe

Te dni je bilo na Dunaju otvorjeno zbranjanje vseevropske zveze. Uvodno je govoril minister Hamerstein, ki je naglasil potrebo, da se Evropa spet znajde v želji po miru in enotnosti. Smrtni souvražnik Evrope je nacionalizem, ki hujša narode med seboj in ogroža kulturno občestvo. Vsi narodi bi morali vedeti, da je kulturno občestvo narodov vzrasto iz skupne njihove usode. Za njim je govoril predsednik vseevropske zveze grof Coudenhove-Kalergi o preureditvi Evrope.

„Nuna“ z revolverjem

V neko vas na vzhodnem Poljskem je prišla skromna nuna z namenom, da bi napravila vaškim dekletem vesko predavanje. Nastanila se je pri kmetu Stanislavu Dominiku in ga prosila za prenočišče. Kajpada si je počaščna družina Štela v čast prenočiti takoj za izrednega gosta. Takoj je bila hiša polna vaških dekle, ki so se z nuno prijavno in spoljivo razgovarjale. V tistem pa pride v hišo neki šofer, ki je ravno tam mimo vozil. Radičen vpraša, kaj ta družba pomeni. Ko mu povede, da bo nuna imela predavanje za va-

zemskih prostorov. Kadar so šli mimo sarkofagov in slavnih grobov, je zadonelo iz njihovih ust: »Sveti ... prosi za naš Sveti ... prosi za naš! Iz sten so gledali na nje odprtji grobovi, pripravljeni, da sprejme nove mučence.«

Ravno se je začelo daniti, ko je dosegel spredvod na površje zemlje.

Zopet je zadonelo konjsko peketanje po bazaltu apiskske ceste, a sedaj sta dirjala samo dva jazdeca skozi gosto moglo zimskega jutra. Tretji skriveni sel, se je dal skupaj z drugimi kristiani zvezati, čeprav bi bil moral varovati svojo službo.

Molče je jezdil Herman poleg Servija. Stari vojšček ni nič vprašal. S krvjo omadeževana in raztrgana obleka, kot brazgotinast in omadeževan obraz prefektov so mu dosti povedali. Veden je, da je v mestu mrtvih prišlo do boja, v katerem je njegov poveljnik podlegel. Najbolj je govorila Tuzneldina odsočnost. Ni si pa mogel ustvariti prave slike o poteku, a si ni za to belil glave.

Publij se je bil ravno zbudil, ko je prišel Servij k njegovemu ležišču. Prejšnji dan ni nič videl prijatelja. Nenadoma njegov pojavi tako zgodaj je moral pomeniti nekaj presentljivega.

»Ali si našel Tuzneldo?« je vprašal in ker ni dobil odgovora, je opazoval prefekta z vprašljivim pogledom in pristavil: »Ti si se moral za njo boriti?«

Servij ni mogel dati nobenega odgovora. Odpril je usta kot iz vode potegnjena riba in se boril s sapo.

»Ali si imel nesrečo? Ali so ti jo ugrabil?« je vprašal Publij ves potri in skočil iz ležišča. Servij se je le enkrat potrudil, potem je šele iztisnil besede: »Tuzneldi in Mucija sta v ježi!«

»V ježi... Tudi Mucija?« Kristjani... grobiški... mestni prefekt... je zopet komaj spravil Servij iz sebe.

ška dekleta, se mu je to malo čudno zdela. Pogleda nuno natancanje, pa se mu takoj zбудi sum, da to v resnici ni nuna, ampak preoblečen moški. To sumnjo tajno izradi kmetu. Ta je šel iskat še nekaj sosedov, ki so dozdevno nuno prijeti. In res se je izkazalo, da je bila preoblečen moški. In je kakšen Ropari. V njegovi potni torbicici so našli dva revolverja in več vložilskega orodja. Priznal je, da je samo predhodnik valje roparske tolpe, ki bo ponoči navajila na vas, da jo izropa. Vsa vas je bila takoj pokonč. Moški so nabasali puške in revolverje in stali na straži, dobro skriti. Ko se tolpa, ne sluteča nevarnost, pritihotapi v vas, je izka kril začelo pokati kot bi bila vojska. Roparji se vso zmešani bežali sem in tja, a povsod so naleteli na isti pozdrav. Dva sta obležala mrtva, par jih je pa odneslo pete, a brez plena. Gorje vaščanom, če bi jih ne bilo bistriško šoferjevo rešilo.

Kaznovano bogoskrunstvo

Bilo je v Nemčiji. Štirje mladieniči so se spravili nad neki poljski križ. Odbili so noge, nato pa ostalo Kristusovo telo odtrgali z viliami. Sredi leta 1935 so bili vši štirje mrtvi. Eden med njimi 21 letni mehanik se je smrtno ponesrečil pri delu 14. III. 1934. Težak kos železa mu je namreč padel na nogo, zastrupila se je kri in je podlegel poškodbi. Drugi 27 letni se je smrtno ponesrečil v kamnolomu. Tretji, gozdni delavec, je umrl 30. I. 1935. Deblo je padlo nanj in po njem je bilo. Četrти se je utopil pri kopanju 31. V. 1935. Njegovo truplo so potegnili in vode z vilami. To je bil tisti, ki je svoj čas z vilami odstranil Kristusov lik s poljskega križa.

»Pomiri se,« je rekel Publij, ki je bil sam najbolj razburjen, »in govorji razločno. Jaz te ne razumen.«

»Ujeli so jih v podzemskih prostorih kristjanov...«

»Kdo? Koga?«

Pretor je skočil s postelje, potresel Servija za ramo in pristavil: »Kaj je prišlo na te? Vzbuši se... strezni se!«

»Zvezane, grdo ravnane... odpeljane!...« je zopet komaj izsilil Servij in se težko vsebil na stol.

»Ako te niso tvoje oči varale, Servij, tedaj so mi bogovi naložili težko pokoro za grohe mojih prednikov...« Vzlibil je in je pristavil s slabotnim glasom: »O Mucija, Mucija, zakaj si me to storila?«

»Reši jote je svetoval Servij odločno. »Nobena druga ni tako vredna tvojega imena, kot ona!«

»Komaj par dni sem pretor v Rimu,« je odgovoril Publij, »in jo bom moral soditi. Zoper je stisnil roko na srce.«

45.

Na Kapitolu pred mamertinsko ječo se je zbrala gruča radovedne druhali, ki je pričakovala, kako bodo peljali ujetnike v sodno dvorano. Bedni lenuhi, ki so vedno iskali kratkočasa, so pričakovali danes zaninivih prizorov. Kajti ni jim bilo vsaki dan dovoljenc, da so se napašli na članu senatorskega rodu.

Včasih, za časa Domicijana, so se vrata državne jedinstvene večkrat odprla nosilcem patričijskega skrilata. Članji najzaslužnejših rimskih rodovin so prekoracili prag v skalo vseh vlačnih dupline, da stopijo zoper na dnevno svetlobo v spremstvo rabila. Toda le zelo starji ljudje se lega se spominjajo. Ko so pa Antonini sedeli na prestolu, so se tresli pred pravičnostjo pretorjev samo pravi zločinci. Mečan se ni več strašil slabe volje imperatorja.

Ovadušivo je prenehalo biti vsakdanja obr. Zlobnost si ni več utirala pota do služb in do časti. Razkaljenje veličanstva ni bilo več na dnevnem redu. S to spremembou pa druhal ni bila več zadovoljna. Mesto da bi se Marku Avreliju zahvalila, da je v vsakem državljanu — o sužnjih seveda ni bilo govora — prisal dostenjastvo človeka in ga spoštova, je ljudstvo godrnalo, češ da ga je filozofija staršev baba novega vladarja oropala prijetnih zabav. Poštebno privalčnost za ponos lone mase je bilo gledati mogočemu patriciju drzno in preizljivo v bledi obraz, ako je poslušal svojo smrtno obsobo ali celo šel v smrt.

Danes so si obetali gospodje in gospide raztrganih togah in zaščiti ter umazanih oblikah že tako dolgo pogrešan užitek. Mucija Konzelijo, hčer ene najstarejših rimskih družin in Tuzneldu, v Rimu skrivnostno in zagotonem germansko princezino so ujeli vojaki mestnega prefekta v nekem krščanskem zakotju in jih bodo najbrž danes peljali pred pretorja. Zamanj je zagotavljal ječar druhali, da bo sodna obravnavi šele čez nekaj dni. Niso mu verjeli in so se mu celo posmehovali. Nekateri so bili celo tako vesljivi, da so skušali govoriti s stržanjem.

»Čudovito lepoga ptička čuvaš tu v prekrasni kleški,« ga je nagovoril radiovedenec vlogi.

»Dva sta,« je pripomnil drugi. »Eden ima škrlatno perje, drugi pa zlate krempeljice.«

»Ne,« je pristavil tretji, »amo Mucija Konzelija je tu, germanška knežja hči je v drugi spolački skritac.«

S tem se je začelo važno juridično vprašanje, katerega so živahnio tolmačili. Mucija je bila rimска plemkinja, Tuzneldi barbarska, vendar svobodna. Zato se mora različno z njima ravnat. Obrnili se so na vojaka za pojazila, toda ta je ostal za vsa vprašanja radiovedenec bladen. Od časa do časa je odrival vesljive in jim celo grozil z mečem.

10-20% POPUSTA ZA BINKOŠTI!

Načančneje v vseh prodajalnah

TIVAR OBLEKE

Stojmo trdno!

Ko bi bila »samostojna kmetска strankac metu res na konja pomagala, bi morali vse smetje vanjo! Pa če že tudi ne na konja; ko bi bili za kmeta le nekaj storila, bi se je vilo vredno okleniti. Zdaj je pa' pomagala na konja samo Puelju in Marušiču — kmetijci, ki so jima z novo stranko na konja pomagali, so ostali na osiu. Toda srečne se nenda štejejo že, če smejo le lojtro držati, o kateri sta dva kvitku splezala.

A kmet ne le nima od te »kmetske stranec nobene koristi, ampak ima tudi veliko, delikansko, neprečenljivo in nepopravljivo kodo. To se ne sme pozabiti! Kako? Na kakšin? Takole: Osem mož te stranke, izvoljenih pri prvih volitvah v Jugoslaviji, je glasovalo za »vidovdansko ustavo«, je s svojimi poslanci zanj teatrico dol potegnilo in odločilo, da je bila ustava sprejeta. Poslanci bivšev. ljudske stranke so vse storili, kar so mogli, da bi jo bili preprečili, kmetijci so jo s »srečno« pod streho spravili. Tisto ustavo, ki je bila tako zanič, da jo je potem kralj Aleksander pokopal, ki pa je bila in je še danes, ko je več ni, nevreča Jugoslavije. Od takrat dalje je začela Sava teči proti Belogradu, toda kaj govorim! — Sava je tečla dol žrej, a po Savi je začelo dol teči še nekaj rugega...

Priznati mi mora vsak, da je od takrat dalje slovenski kmet guljen do kože. Davki, ručni, zaprt denar, pridekli brez cene, prečka propast vsega kmečkega stanu, to so dobro, s katerimi nas je osrečil centralizem, ki ga je uvelia vidovdanska ustava. Ta centralizem nas trači in mori Slovenijo od takrat do danes. Ta nestvor je kriv vsega nedra v Jugoslaviji. Od takrat dalje divja borba med Hrvati in Srbi, ki nam ne da priti do mirnega razvoja.

Da se le ne skrijejo od sramu in kesunja, ki so to nevrečo zakrivili! To so bili gošči in »kmetskie liberalci skupaj. Oboji so hajnili Jugoslavijo v ta nerod in Slovenijo v o mizerijo! Vsak dan bi se morali tega kleti! Lase si puliti zaradi te neumnosti!

Toda — kaj gledamo?! Ne le ne kesajo te tega svojega nosrednjega dejanja, — to polonoma zavojeno politiko hočejo po vsej sili nadaljevati! Centralizem nas mora guliti!

še naprej! Še danes lezojo Srbom v čreva, karor so jim takrat. Bridke skušnje jih niso izmodrile. Vse nas, Slovence, Hrvate in Srbe, hočejo v en možnar stlačiti in v njem stolč, v eno enotno maso — polito in zabeljeno sveda s slovenskim maslom in mastjo... In te politike se ne bojijo pred celim svetom zagovarjati! Zdaj, ko Slovenci malo svobodnejše dihamo, počno vse mogoče, da staro strahovalo spet vpeljejo! In v tem so si edini starji liberalci kakor novopečeni kmetijci. Zdeto se je nekaj časa, da hodijo različna pota, da so si celo v laseh, — pa so si lepo vse odpustili in si roko podali, da skupaj Slovenijo prodajajo..., svoje rojake, svoje sosedje pa da bi spet lahko v ječe vlačili, karor so jih že...

Ljudje božji — tukaj meni pamet zastaja... Ali si vi morete to razlagati? Jaz ne. Po zdravi pameti ne. Da je mogoče tako politiki zagovarjati in podpirati! V avojo skledo pljuvati! Sebi škodo delati! Ali je res pametnemu človeku nemogoče sprevideti, da će bi Slovenci imeli malo več pravice nad seboj, da bi bilo za slovenskega človeka, in posebej že za slovenskega kmeta, bolje? Kmetje, ki podpirate to nešlovensko politiko, ali ste na glavo padli? Sami sebe bijete po glavi. Toj je prav, da nas gulijo, da vam bodo skoro kožo z glave potegnili!... In vendar, koliko je takih »kukavice« po Sloveniji! Kako je mogoče, se vprašujem, da je n. pr. v homški občini 158 volilcev, ki glasujejo proti slovenski politiki?! Kje so se ti ljudje vzeli? Kaj pa vendar hočejo? Kaj pa jim ni prav, da se ceplijo od večine slovenskega ljudstva? Glejte Hrvate — kako vam skupaj drže! V tem oziru so nam lahko vzor. Raje se dade ne samo zapirati, ampak tudi streličati, kakor da bi omahnili in le za en las odnehalo od svojih zahtev. Slovenci pa smo zmeraj raztrgani na stranke, ne nastopamo nikoli skupno kot narod — in zato lahko z nami počne vsak, kar hoče. In to po vseh dosedanjih skušnjah! Potem, ko je Slovenija vsa oguljena! Ko bo kmet kmalu moral seči po boraški palici! Nemci imajo za take ljudi zelo krepak pregovor: Nur die allerdümmsten Käbler wählen ihren Metzger selber. Samo najbolj neumna teleta volijo sam svojega — mesarja!

Od plačila bosovinske trošarje na porabo električnega toka je v tekočem proračunskem letu izvezla tudi uporaba toka za razsvetljavo v cerkvah.

IVAN ROZINA (pre) orient, trgovina barv in lakov, Ljubljana

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, živalskih, študijskih in umetniških barv. Firne, laki, steklariki in misarski klej, želak, špirit denat, lažja Artic, tuši, pastele ter splošno slike, slikarske in plesarske potrebštine. Velika zaloga vseh vrst redno svežega mavorja. Najnovejše cene in najboljša posredba.

PRODAJALNA TYREVA (DUNAJSKA) CESTA 14 poleg trgovine Schneider & Verovšek

Brzoparičniki

bakreni in železni, pocinkani od 400— Din dalje. Kotli za žganjekuhno vseh sistemov. **Filtri za vino** in vse v neči stroki spadajoče dela — najcenejša pri-

„**KOTLARKA**“ d. z. e. z., Ljubljana
Koledvorska ul. 23 - Tel. 37-92 - Cenik zastonj

Manufakturo po ugodnih cenah in veliki izbiri audi državnim uradnikom tudi na obroke. **Občinstva za Slovenijo**, Ljubljana, Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarske zveze), do preklica nudimo blago tudi na hranične knjižnice Zadržnje svese, Ljubljana.

Vse denarne posle

denarnih zavodov, vrednostne papirje **vojno škodo** nakup in prodajo izposluje na jugodneje Trg. ag. bančnih poslov

Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14-
Telefon 35-10. — Za odgovor znamko Din 3—

SCODENEC

JE VODILNI SLOVENSKI KATOLIŠKI DNEVNICK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEC 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POŠLJEMO NEKAJ STEVIČ BREZPLACNO NA OGLED. NASLOV: »SCODENEC«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Botri in botrice

zlepne ure Din 38-

ročne ure Din 95-

zlate 14 karat, damske Din 280-

O. Hiffmann, Ljubljana | Zastopstvo za B. Hiffmann, Maribor

Mestni trg 8, c. 11 | Aleksandrova c. 11

Zahvaljujte brezplačen cenik!

Rešitev naganke: „Vnebohod“

Vodoravno: 1. sv, 3. pirh, 5. martra, 7. bes, 8. ime, 9. kost, 10. beda, 11. čast, 12. nebo, 14. župna, 15. Nero, 17. edin, 18. les, 19. note, 21. le, 22. ac, 26. ar, 26. platno, 27. bron, 29. ar, 31. Ri, 32. vaja, 34. tek, 35. Ig, 36. kol, 37. osla, 38. opomin, 40. uboj, 41. očenaš, 42. ml, 43. pečatnik, 44. jasen. — N avpično: 1. sir, 2. vrt, 3. past, 4. hrib, 5. maz, 6. Amen, 7. Bosanec, 8. a eden, 9. kaplan, 10. Abel, 11. čudo, 18. oreli, 14. Senklavž, 16. osebnik, 20. žaba, 24. rr, 26. ara, 26. oreli, 30. raglja, 33. tisot, 34. ton, 36. kliša, 37. obed, 38. odi, 38 a: pek, 38 b: on, 38 c: maj, 39. din, 40. up, 41. on, 42. med.

ALI STE ŽE PLAČALI NAROCNINO ZA
»DOMOLJUBA«?

Mali oglasnik

Vseka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljub“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebštine ali prodajajo svoje pridelke ali izdejstvo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprij.

Pristne tržiške hose

sem kupili tuši letos v železnični Koutnji, Medvedova ulica 28 ker sem bil z lanskim nakupom zelo zadovoljen. Anton Stopar, posestnik in provočnik v Ljubljani VII, Jernejeva c. 31

Dobro, pridno, zanesljivo, za vse kmetijske dela spremem takoj. Ivana Hostnik Rebiča, Bleč II.

Dobro od 20-30 let staro spremem za vse kmetijske dela. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7359

Hlapac varen kmetički gospodarski del se sprejme, Kozarje 5. 21.

Hupci! Pri kupovanju trgovsko stanovanjskih hiš, parcer vil in kuhtnih poselov ne zamudite ugo-ne prilike. Obrnite se na zanesljivo posredovanje Jantar, Sv. Petra c. 27.

Prodajalci hiš!

Ako hočeš dobro pridati vaše trgovske stanovanjske hiše, vilne, parcele in kmetijske posestve, obrnite se na zanesljivo posredovanje Jantar, Sv. Petra c. 27.

Stalno gospodinjo

varčno, vajeno otrok, spremem Pl. č. 1500 letno. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod št. »Mizar« št. 76/6.

Izkušeno hoso za 15 Din dobite v železnični Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska c. 1. Ponudite v nakup staro želeno in čebelju vasek!

Praktična letna občina ter vse perilo kupite prav po-ceni pri Prekerju, Sv. Petra cesta 14. Ljublj.

Mizaršega vajenta spremem. — Mizarstvo Andrić, Skofljica.

Gospodar: »V službo spremem samo fanta, ki je izredno bistroumen, razumete?«

Prosilec za službo: »Razumem, gospod.«

Gospodar: »Recimo, da bi prišli ponči domov samo z eno vžigalico v škatlici, kaj bi najprej pri-žgali: plin ali cigareto.«

Prosilec: »Vžigalico, gospod.«

Moštova esenca

„**Mostin**“. Z načo umetno esenco si lahko vaskdo z malimi stroški pripravi izborno obstojo in zdravo domačo pičo. Cena eni steklenici za 150 litrov 20 Din po posti 35 Din. 2 steklenici po posti 55 Din. — Prodaja samo drogerija KANC, Ljubljana Zidovska ulica in Nebotičniku.

V VSAKO HISO •DOMOLJUBA•!

OSTANKI

boljši kambrikov m po Din 6/- tročni oksfordi za srace " 6/- kambriki za predpasnike " 7/- tiskovina na dve strani " 10/- modno karirano za ženske oblike " 9/- kakor tudi vse druge vrste blaga po nizkih cenah pri

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Za vsakogari

Od 30. maja do 8. junija potovanje v Ljubljano na

XVL Ljubljanski velesejem

Polovična vozinja na železnici, parobrodi, avijonih. Železnička izkaznica se dobi na odhodnih postajah po Din 2-. Razstava industrije in obrti. Gostinska razstava (hoteli, restavracije, gostilne) »Sodobna gospodinja« — Modna revija. Pohištvo. — Avtomobili. — Male živali. Razstavni prostor zavzema 40.000 m².

NAJcenejši ČEVLJI

TVRDKE ANT. KRISPER LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

Otročki iz črnega ali rjavega usnja

Vel. 20-25 Din	16-
" 26-28 Din	19-
" 29-35 Din	29-

Ženski iz črnega ali rjavega usnja z usnjatim podpiatom

Din **65-**

Iz črnega ali rjavega usnja z usnjatim podpiatom

Vel. 30-35 Din **42-**

" 36-39 Din **59-**

" 40-45 Din **69-**

Kupujte domače blago!

MODRA GALICA „SOLNCE“

Sporočamo vsem cenjenim odjemalcem, da smo uredili novo moderno tovarno za izdelovanje modre galice (bakrenega sulfata), ki jo pridelujemo v tolikih količinah, da moremo zadostiti vsakemu povpraševanju po njej.

Naša modra galica se bo prodajala pod znamko »SOLNCE« in bo imela zaščitno znamko: vinski list z grozdom in hmeljski list s hmeljskim sadežem.

Galica iz naše tovarne je prvorosten, čist izdelek, ki ne zaostaja za najboljšimi svetovnimi in domačimi znamkami.

Našo galico so kemično preizkusili in analizirali:

1. **Tovarna sama**, ki je našla čistočo 99.67%;

2. **Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani**, ki je našla čistočo 99.77%;

3. **Kemični Institut Univerze v Ljubljani**, ki je našel čistočo 99.98%.

Na podlagi teh analitičnih ugotovitev jamčimo čistočo galice od najmanje 99.5%, medtem ko zahtevajo zakonski predpisi za promet z modro galico samo 98%, in je torej naša galica mnogo boljša, kakor to zahteva od nje zakon.

Nihče vsled tega ne more imeti nobenih predvodov, češ, da naša modra galica, ki se bo prodajala pod znamko »Solnce«, ne bi v polni meri odgovarjala vsem zahtevam, ki se nanjo stavljajo.

Naša galica je mnogo cenejša kot inozemsko blago, je pa v kakovosti naša galica boljša. Vsled tega ni nobenega razloga za konzervativno zadržanje proti prvorstnemu domačemu izdelku.

Metalno akcijonarsko društvo, Ljubljana